

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 24. XIII aastakäik

17. detsembril 1938

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . . kr. 3.50
Poolaastas . . . „ 2.00
Välismaale . . . „ 7.00
Poolaastas . . . „ 4.00

Toimetus ja talitus

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

$\frac{1}{1}$ lhk. . . . kr. 40.00
 $\frac{1}{2}$ „ „ 22.00
 $\frac{1}{4}$ „ „ 12.00
Kaanekülgedel—kokkuleppel

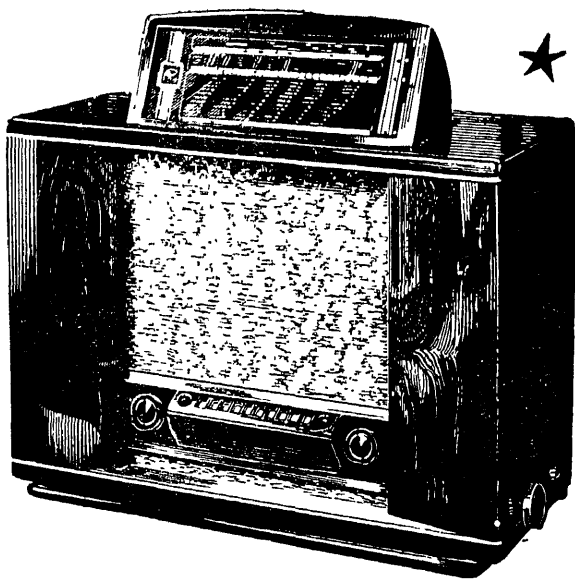
SISU: Kaubandus-tööstuskoda majanduselu tasakaalustava tegurina. Kaubandus-tööstuskoda ja päevakorral olevad tähtsamad majanduse küsimused. Kolme koja ühised seisukohad haiguskindlustuses. Rahvusvahelise kaubanduskoja sooviavaldused valitsustele. Linatööstus ja linamonopol. Maksuseadused nõuavad plüsvat ja põhjalikku ettevalmistust. Šveitsi elatisevahendite jae-kaubanduse korraldus. Laadakaubanduse ümberkorraldamine tarviliik. Ratsionaliseerimise Komitee otsused. Kaubandus-tööstuskoda peakoosolekult. Kaubandus-tööstuskoda 1939. a. üldine tulude ja kulude eelarve. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Äride register. Toiduainete turg. Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedelid.

**Pühadelaul
olgu esikohal**

**A/S
H. Brändmanne**

**kakao,
šokolaad ja
kompvekid**

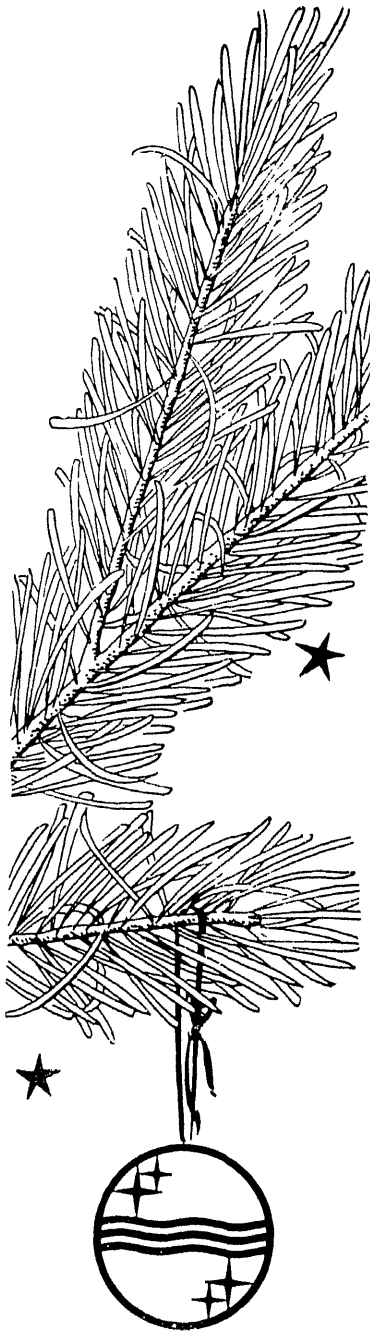

PHILIPS

täpsusime tüüp 753

Häälestamine sünnib selles vastuvõtjas mehhaniseeritud survenuppude abil ja ainsa sõrmevajutusega häälestuvad vääramatu täpsusega ja ülima helikvaliteediga Teie lemmiksaatjad. Erikonstruktsiooniga kontsertvaljuhääldaja, suurepärase vastuvõtt ka lühilainetel.

Hind Kr. 450.— Nõudke demonstratsioone PHILIPS kaupmeestelt.

PHILIPS

Kaubandus-tööstuskoda majanduselu tase- kaalustava tegurina

Kaubandus-tööstuskoja juhatuse esimehe Joakim Puhk'i kõne koja peakoosolekul 15. detsembril s. a.

Kaubandus-tööstuskoja tegevuses on aastate kestes kujunenud kindlad sihtjooned, mis on aluseks koja edaspidistele taotlustele. Nende sihtjoonte hulgas on ja jääb kandvaimaks eraalgatuse ja eraomandi kaitse ja süvendamine, mis praegusel majanduspoliitiliste töökspidamiste segunemise ja uute tõdede otsingute ajastul on eriti tähtis ja suur ülesanne.

Oleks väärt arvata, et koda ei arvesta neid majanduselu korraldavaid tendentse, mis on ilmnemas kogu maailma majanduses. Küsimus võib seista ainult arvestamise ulatuses, sest ilmneb ka niisuguseid tegureid, mis on otstarbetud ja aina tõkestavad majanduselu arengkäiku.

Siin ongi kojal suur ülesanne: olla tasakaalustavaks teguriks seal, kus igal pool ja alati korraldada ja korrastada tahtev riigivõim oma püüdeis kaldub minema kaugemale kui see majanduselu arengule on soodus.

Üldse on eramajandusliku ja eraalgatusliku süsteemi kaitse kõrval Kaubandus-tööstuskoja tähtsaimaks eesmärgiks püüda sellele, et riiklikud korraldused ei toimu mitte mõne üksiku majandusala eelistamisel, vaid oleksid põhjendatud kogu rahvamaajanduse kui terviku õiglaste huvidega. Seda peab koda silmas oma seisukohavõttudes majanduspoliitilistes küsimustes.

Sellelt lühisõnaliselt väljendatud platvormilt lähtub Kaubandus-tööstuskoda oma tegevuses ka algaval eelarve-aastal.

Oma tegevuses panganduse alal tuleb kojal järjekindlalt jälgida olukorda raha- ja kapitaliturul.

Kommertspankade tegevus majanduse varustamisel lühiajalise krediidiga on seni arenenud kõigiti enam-vähem rahuldavalt. Kommertspankade laenu on eelmise aastaga võrreldes tõusnud, samuti on kasvanud hoiused. Hoiuste kasv, mis on olnud tunduvalt suurem laenude kasvust, samuti pankade kassareservide täienemine kõnelevad ettevaatlikust krediidipoliitikast, mis on mõjutatud ja põhjustatud väliskaubanduse käibe langusest võrreldes eelmise aastaga, samuti tööstustegevuse tagasiminekest, velgiprotestide tõusust ning sagenevast äriettevõtete maksuraskustesse sattumisest.

Kapitaliturg funktsioneerib meil endiselt loiult. Majandusminister on tunnistanud väärt-paberite turu elustamise vajaliseks ja on sel eesmärgil astunud mõned sammud. Nii on ellu kutsutud emissiooninõukogu, kes peab otsustama uute emissioonide üle ja lahendama kõiki väärt-paberite turu küsimusi. Riik on garanteerinud väärt-paberite turu elustamise eesmärgil uusi eraväärt-paberite emissioone, kuigi seni väga piiratud ulatuses, mis muidugi ei ole suutnud avaldada erilist mõju kapitaliturule. Pealegi tegutseb emissiooninõukogu alles lühikest aega. Koda võtab oma esindaja kaudu osa emissiooninõukogu tegevusest ja kojal on võimalik kõigis tähtsaimais kapitaliturgu puutuvais küsimusis ka tulevikus kaasa rääkida.

Panganduse alal püsib veel endiselt päevakorras ka deviisidega kauplemise kohta maksvate kitsenduste pehendamise, kuna maksvad korraldused piiravad tunduvalt erapankade välisoperatsioone. Olukord ses suhtes on teataval määral paranenud, kuna on lõpetatud kaaks halvasti funktsioneerinud kliiringut, nimelt Prantsusmaaga ja Belgiaga. Samuti on hiljuti tegevust alustanud Kaubanduskomitee, kellelt litsentsi saamisel kaupade sisseveoks ei ole enam vaja pöörduda Eesti Panga poole valuutaloa saamiseks. Koda tahab jätkata oma püüdeid, et saavutada erapankadele ka võimalusi osavõtmiseks tehinguist kliiringmaadega ja halvasti funktsioneerivate kliiringute ja kompensatsioonisüsteemide revideerimist ning vabamat korraldust impordööri valuutanõudmiste rahuldamisel.

Kindlustuse alal on alanud suur töö, nimelt kindlustuslepingu seaduse väljatöötamine. Selle töö jätkamine ja lõpuleviimine on koja suurimaid ülesandeid kindlustuse alal. Kuid veel mitmeid teisi ülesandeid seisab kojal ees kindlustuse alal, näiteks: kindlustusüldtingimuste uuendamine, preemiareservide maksustamise küsimuse lahendamine jne.

Kaubanduse alal koja ülesanded jagunevad kahte ossa: väliskaubanduse küsimused ja sisekaubanduse korrastamine,

Väliskaubanduses tuleb kojal teravalt jälgida välisriikidega sõlmitud kaubanduslike kokkulepete revideerimist ja selle juures omalt poolt aktiivselt kaasa töötada. Kojal tuleb kasutada kogu oma mõjuvõimu selleks, et kodumaa tööstuse ja kaubanduse õigustatud huvid leiaksid sõlmitavates kaubanduslikes kokkulepetes küllaldast kaitset. Eriti tuleb jälgida, et kodumaa põllumajandussaadustele iga hinna eest turgusid kindlustada püüdes ei toodaks ohvriks kodumaa tööstust.

Majandusministeeriumi juures asuva kaupade sisse- ja väljavedu korraldava Kaubanduskomiteega, kust küll ka koja esindajad juba seaduse järgi osa võtavad, tuleb kojal luua veelgi tihedam kontakt, et koja ümber koondunud majandusringkondade poolt peamiselt sisseveo kohta esitatavad soovivaldused komitees ka heatahtlikku kaalumist ja suuremat tähelepanu leiaksid.

Sisekaubanduse korrastamisele tuleb kojal kui kaupmeeskonna kutseorganisatsioonil pöörda üha suuremat tähelepanu. Viimaseil aastail on koja poolt läbi viidud rida turu tervendamise aktsioone, mis meie sisekaubandusele selle tervendamise suunas on jätnud selgelt märgatavaid jälgi. Koja otsesel või kaudsel kaasabil on rida kaubanduse alased kaupmeeskonna omavalheliste kokkulepetega korraldatud ja turgu sel kombel tervendatud, nagu näiteks kindlate hindade aktsiooni läbiviimine. Seda õigupoolest nähtamatut tööd tuleb kojal ja ta ametkonnal ka eeloleval aastal jätkata, et jõuda lähemale Skandinaavia eeskujudele ja ära hoida ning kõrvaldada turu desorganisatsiooni vabatahtlike kokkulepete kaudu selle asemel, et sundida riigivõimu selleks kaasa rääkima, nagu see sünnib autoritaarsetes riikides. Selleks tuleb kojal teetada ka kaupmeeskonna tervetele alustele rajatud organiseerimist. Kooskõlas eelnevaga jätkab koda selgitustööd kaupmeeskonnas erakaubanduse ajakohastamiseks, korraldades selleks kaupmeestepäevi, koosolekuid ja loenguid.

Üldse tuleb Kaubandus-tööstuskojal kaubandusliku kutseoskuse küsimustele väarikat tähelepanu kinkida.

Teatavasti on meil praegu Riigikogus kaalumisel majandusliku kutseoskuse seaduse eelnõu, mis valitsuse poolt esitatud kujul haarab sügavalt meie majanduselu.

Koda on omalt poolt jälginud pidevalt küsimuse senist arengut ja on astunud energiliselt samme selleks, et esitatud eelnõu ei kujuneks meie majandusele kammitsaiks. Koja poolt esitati teatavasti pikem märgukiri vastavaile

ministreile ning töötati kiiresti välja uus majandusringidele vastuvõetav eelnõu ühes selguskirjaga, mis saadeti koja poolt pärast vastavaile ministreile esitamist rahvasaadikuile tutvumiseks.

Kaubandus-tööstuskoja projektiga ühinesid ka ühistegevuskoda ja Eraettevõtete Ametnike Koda.

On arvata, et koja poolt astunud sammud ei jäta oma mõju avaldamata selles suunas, et kaubandusliku kutseoskuse küsimuse lahendamine seaduseandlikul teel siiski majandusringidele nende tegevuses liialt takistavaks ja majanduselu arengule pidurdavaks ei muutu. Kojal tuleb selles suures küsimuses oma taotlusi ka Riigivolikogu pleenumis ja Riiginõukogus jätkata.

Kuid samal ajal tuleb kojal teiselt poolt kanda hoolt meie kaupmeeskonna kutselise taseme tõstmise eest. Lisaks juba nimetatud üldloenguile, mis ainult üldiselt kutseoskuse vastu huvi äratamiseks kaasa mõjuvad või mõnd kitsamat küsimust selgitada võimaldavad, tuleb luua keskustes toimuvate pikemaajaliste kursuste süsteem, täpselt väljatöötatud kavadega, asja tundvate lektoritega ja tarbe korral teostada ka vastavate erialaliste väljaannete kirjastamist. Koja 1939. a. eelarvesse on selleks võetud ka vastavad summad.

Sisekaubanduse korraldamise alal tuleb kojal senisest suuremal määral püüda töötada ka selles suunas, et meie kaubanduselus rohkemal määral maksvusele pääseksid kaubanduslikud tavad, mis on võrsunud kaubandusest ja seega on otstarbekad, ja vähem oleks tarvis iga-suguseid seadusi ja määrusi. Selleks tuleb jätkata energilisemalt juba kojas toimuvate kaubanduslike tavade registreerimist, kodifitseerimist ja avaldamist, et kaupmeeskond ka kehtivatest tavadest oleks teadlik.

Edasi on kojal ette näha sisekaubanduse korraldamise alal mitmete seaduste — nii äride lahtioleku aja seaduse ja raamatupidamise seaduse — väljatöötamisest osavõtmine, missuguste eelnõude kallal vastaval pool juba töötatakse.

Muuhulgas ootab lahendust ka turgudel ja laataldel kauplemine, mis meil praegu on võtnas väga omapärast ilmet.

Koda taotleb selle küsimuse korraldamist uue ärimaksu seaduse kaudu ja seda põhimõtteil, et maksuvabalt võidakse turgudel ja laataldel kaubelda üksnes oma põllumajapidamise saadustega, kodukäsitööga ja pruugitud asjadega. Igasugune teine kauplus peaks alluma harilikus korras maksustamisele.

Tööstuse osas tahab Kaubandus-tööstuskoda tuleval aastal kanda eriti hoolt selle eest, et meie majanduspoliitikas senisest enam pääseks maksvusele arusaamine, et otstarbeka rahvamajanduse lõppsihiks on omamaises tööstuses liita toorainet, eriti kodumaist toorainet, ja töøjõudu viimistletud valmisproduktiks ning alles siis seda viia välisriikidele.

Sellest põhimõttest väljudes Kaubandus-tööstuskoda tahab eriti valvel olla kaubalepingute sõlmimisel kodumaa tööstuse huvide eest. Ühtlasi tuleb hoolitseda, et kapitalide investeerimine tööstuse alal vastaks toorainete baasi ja rahvamajanduse üldisele kandjõule. Olemasolevatele tööstusettevõtetele tuleb luua soodsaid eeldusi täie pingega töötamiseks. Kaubandus-tööstuskoda tahab kaasa töötada Majandusministeeriumi ja Ratsionaliseerimise Komitee püüetele, virgutada ja abistada nii tehnilist kui ka organisatoorset ratsionaliseerimist tootmisprotsessis, kuid sealjuures valvates, et kõigis ratsionaliseerimise ja sellega ühenduses olevais standardimise küsimusis oleksid majandusringkonnad tihedale koostööle kaasa tõmmatud.

Tööstuse ja kaubanduse edukale tegevusele ei tohi pidurdavaks muutuda tööseaduseandlus, sotsiaalpoliitilised üritused ega ka maksukoormis. Kaubandus-tööstuskoda asub seisukohal, et paljkade tõus edaspidi võib toimuda ainult seoses produktsiooni ja konjunktuuri tõusuga. Meie töötülide lahendamise kord peaks seda õiglast ja objektiivset alust pidevalt oma praksises rakendama. Ratsionaliseerimise kaudu produktsiooni tõusu kasust osasaamine peab kuuluma mõlemale poolele — nii töösturile kui ka töölisele. Kaubandus-tööstuskoda tahab kõik selleks teha, et see põhimõte leiaks tunnustamist.

Tööstuslike käitiste tööaja seaduse, tööstuslikes käitistes tööõnnetuste vältimise ja töötervis- hoiu määruse rakendamine, samuti tööliste ja tööstusõpilaste kutselise ettevalmistuse küsimus- tes tahab koda seista selle eest, et need kui ka teised tööstust puudutavad seadused ja määrused kooskõlastataks praktilise elu nõuetega. Kau- bandus-tööstuskoda tahab ka valvel olla, et ma- jandusalal tegutsevaile isikuile oleks kindlusta- tud kindlam osasaamine oma tööviljast.

Laevanduse alal jätkub koja töö välja- kujunenud suundades kodumaa kaubalaevastiku ja üldse laevasõidu arendamiseks.

Selleks koda arendab eesti laevaomanike koos- tööd laevanduse küsimustes ja ka prahiturgude korraldamisel.

Koda jälgib ka edaspidi laevanduse kreditee- rimise küsimuse arengut ja astub vajaduse kor- ral samme laevandusele sellase krediidi saavu- tamiseks, mis meie kaubalaevastiku võistlusvõi- met välislaevade ees alal hoiaks.

Kojal tuleb pöörduda ka tähelepanu kaubala- evastikus vajaliste eriteadlaste hariduse korral- damise küsimustele.

Samuti osutab koda ka eeloleval aastal oma kaasabi valitsusasutustele sadamate ja veeteede arendamise küsimustes.

Jätkub ka kaubalaevastiku ja üldse laeva- sõidu kohta ulatusliku materjali kogumine, lä- bitöötamine ja vastava bületääni väljaandmine.

Lõpuks olgu märgitud need ulatuslikud küsi- mused, mis ühtlaselt puutuvad niihästi tööstus- se, kaubandusse, rahandusse ja osalt ka laevan- dusse ning millega kojale eeloleval töörohel aastal kahtlemata väga palju tegelda tuleb.

Nendest olgu nimetatud esmajoones sot- siaalpoliitilised küsimused.

Sotsiaalseaduseandluse alal tahab koda hoolt kanda, et elluviimisel olevad haigus- kindlustuse seadus, samuti invaliidsuse, vana- duse ja perekonna kindlustuse seadus lahendak- sid kindlustamise küsimused otstarbekalt ja meie majanduse kandjõule vastavalt. Nende seadus- te alusel ellukutsutavad asutused seisiku rahva üldheaolu teenistuses ja nende juhtimisest olgu eemaldatud igasuguste kitsaste kihiluhvide tekki- mise võimalused.

Selles suunas koda ongi juba astunud sam- me. Teatavasti pärast Kaubandus-tööstuskoja poolt kokkukutsutud sellekohaseid nõupidamisi asjast huvitatud Arstide ja Rohuteadlaste Ko- jaga esitati kõigi kolme koja poolt ühised, eel- nimetatud põhimõtetele vastavad, seisukohad haiguskindlustuse ümberkorraldamiseks härra peaministrile, kes esitatud seisukohad lahkesti põhjalikule kaalumisele lubas võtta. Töö selles suunas peab kojas jätkuma ka uuel aastal.

Teise ühise suure küsimustekompleksina tu- leb märkida maksuküsimusi.

Siin on kojas juba pidevalt tehtud suurt tööd. Nimelt on praegu majandusministri poolt mää- ratud erikomisjonis käimas maksuseaduste kodifitseerimine. Selle erikomisjoni töö- dest võtab ka Kaubandus-tööstuskoda oma esi- ndaja kaudu osa. Samal ajal on kojas loodud kõikide maksuseaduste läbivaatamiseks ja pa- randuste tegemiseks erikomisjon niihästi sekt- sioonide esindajaist kui ka asjatundjaist nii ko- jast kui ka väljastpoolt koda.

Komisjon on jõudnud juba läbi vaadata rea- maksuseadusi ja omalt poolt esitanud võimali-

kud parandusettepanekud. See töö jätkub ka eeloleval aastal.

Kojal tuleb eeloleval tegevusaastal ka äride registreerimise alal uuendusi ette võtta. Selleks tuleb kojalt esitada äride registreerimise ja firmade seaduse muutmise kava. Seda tingib kõigepealt juba uue ärimaksu seaduse kehtimapanek, pealeselle on aga aastate kogemused näidanud, et nimetatud seadused sisaldavad terve rea lünki ja puudusi, mis tuleksid kõrvaldada ja praegu kehtivad seadused täpsustada.

Kõigile eespooltähendatud probleemidele tahab koda eelseisval aastal pühendada tarvilist tähelepanu, kusjuures koda ei pea piirduma üksikühikordse arvamise avaldamisega, vaid peab ka jälgima küsimuste edaspidist arengut ning kaasa töötama lõpuni nende otstarbekaks lahendamiseks.

On ülearune siinkohal märkida, et koja suureka sooviks on töötada tihedas kontaktis esmaajoones Majandusministeeriumiga, samuti Sotsiaal- ja teiste ministeeriumidega ning teiste kutsekodade ja eraorganisatsioonidega.

Kaubandus-tööstuskoda ja päevakorral olevad tähtsamad majanduse küsimused

Kaubandus-tööstuskoja direktori V. Simsivarti ettekanne Tallinna Kaupmeeste Seltsis

Tallinna Kaupmeeste Seltsi klubiõhtul, 1. detsembril s. a., esines vastselt ametisse kinnitatud Kaubandus-tööstuskoja uus direktor Valdemar Simsivart pikema ettekandega, käsitledes Kaubandus-tööstuskoja osa meie majanduselus ja selgitades koja seisukohti meil päevakorral olevate tähtsamate majandusprobleemide kohta.

Allpool on toodud koja direktori ettekanne kokkuvõetult.

„Kaubandus-tööstuskoja kui eramajanduse ringkondade avalik-õigusliku kutseesinduse ideoloogilised põhiaalused on juba koja senise tegevuse kestes kindlalt välja kujunenud. Kaubandus-tööstuskoda on asunud ja asub kindlalt seisukohal, et rahvamajanduse alusmüüriks on eraalgatus, eraettevõtlus, ja et ainult võistlusprintsibi maksvusel olles saab majanduselu areneda õiges suunas ja püsida tervetel alustel.

Kui varem reguleeritava majanduse ja riikliku ettevõtluse pooldajad meil leidsid endale tuge ja eeskujuna Saksas, kelle majanduspoliitika muuseas leidis jälgimist ka reas teistes riikides ning veel suuremal määral kui meil, siis on nüüd Saksas alanud ümberorienteerumine. Ikka sagedamini kostab Saksast häält riigi ettevõtluse ja riigivõimu liig kaugemale ulatuva vaheseisega vastu majandusellu. Nii tuntud Saksa majandusteadlased kui ka ametlikud majandusjuhid on avaldanud arvamist, et kui riik oma ettevõtete kaudu laiendab oma majanduslikku tegevust ja tungib otseselt oma korraldava käe-

ga iga majanduselu avaldusse, siis selle tagajärjel hakkab närbuma eraalgatus ja kaob võistlus, mis on majandusele niisama tarviline kui õhk inimestele hingamiseks, mispärast osutuvat vajalikeks anda eramajandusele senisest rohkem tegevusvabadust.

Säärane ümberhinnang Saksas tohiks kõvennada eramajanduse ringkondade positsiooni kumujal Euroopas ja ka meil.

Eesti majanduspoliitilise sihina on meie valitsuse poolt üles seatud rahva elustandardi tõstmine tootangu suurendamise teel, millele peame andma täie tunnustuse. Sest kui produtseerime täie jõu ja oskusega ning tulemusrikkalt, siis suureneb sooritatud töö viljana rahva ostujõud ja tõuseb elustandard. Küsimus seisab vaid selles, mis-suguste meetoditega ja missuguse süsteemi abil on võimalik saavutada kiiremini ning tõhusamalt tulemusi ülesseatud sihis. Et eraettevõtlus ja eraalgatus on tähtsaimaks tegureiks majanduselu arengus, millisele arusaamisele on jõutud isegi seal, kus seni valitsesid hoopis vastupidised tendentsid, siis ei tohiks olla kahtlust, et eraalgatusliku süsteemi kaudu on võimalik saavutada ülesseatud sihis kõige paremaid tulemusi. Vene ja nüüd ka Saksa kogemustel peaks olema selge, et ettevõtja ei ole asendatav riigi ametnikuga, sest viimane on esijoones eeskirjade ja käskude täitja ega oma seepärast täit algatusvõimet. Eraettevõtjad, töötades oma kapitaliga ja kandes otseselt riisikot, on aga uuen-duste toojad ja omavahelise võistluse tõttu ma-

jaduselu arengu kandjad. Riigivõimu ülesandeks jääks vaid luua soodsaid ja terveid aluseid eraettevõtluse arengule. Seda taotella ja eraalgatuslikku süsteemi kaitsta on Kaubandus-tööstuskoja tähtsaimaid ülesandeid, eriti praegusel rahutul otsingute ja ümberhinnangute ajastul, ja seda enam, et meil näib riiklik majanduselu reguleerimine ja riigi ettevõtlus ikka veel süvenevat.

Toon sellest mõningaid näiteid.

Uue riikliku ettevõtteks on valitsus otsustanud ellu kutsuda A.-s. „Keskkassa“ nime all uue krediidiasutuse, mis peab kujumema finantskeskuseks kõigile riiklikele ettevõtetele, mille hulka kuuluksid ka need aktsiaseltsid, mille aktsiaist vähimalt 50% kuulub riigile. Seni toimetasid riiklikud ettevõtted oma rahalisi operatsioone Eesti Panga ja kommertspankade kaudu, nüüd koonduksid kõik need operatsioonid aga „Keskkassasse“. See uus asutus kujutaks endast oma põhikirja järgi tavalist kommertspanka, ainult selle vahega, et ta klientuur oleks piiratud. Keskkassa võib astuda ärilisse vahetorda ainult oma osanikega — riiklike ettevõtete, teiste pankadega ja riigikassaga. Esiolgu kavatseti sellele asutusele anda laiemad tegevusvõimalused, kuid kommertspankade algatusel K.-t.-koja poolt astunud sammude tulemusena on „Keskkassa“ tegevussektorit piiratud. „Keskkassa“ asutamine on selge näide sellest, kuidas riiklikus ettevõtluses peitub tung laienemiseks. Kui riiklikud tööstusettevõtted ei omanud säärast ulatust nagu praegu ja riigi poolt investeeritud kapital ei ulatunud veel niivõrd suurte summadeni, ei olnud neil tarvidust oma riikliku panga järgi, nüüd aga on tekkinud tarvidus.

Teatavasti on Vabariigi Valitsusel Põllutöökoja ringkondade algatusel kavatsus ka sisse seada lisaks senistele veel uusi monopole põllumajanduslike toodetega kauplemise alal, nimelt toornahkade ja lina väljaveo alal, arvatavasti ühistegelike ettevõtete näol. Kaubandus-tööstuskoda, lähtudes eespool toodud põhimõteteltest seisukohtadest ning toetudes kogutud andmeile lina ja toornahkade hindade kohta teistes riikides, näidates ära monopoli sisseseadmise negatiivseid külgi ning rõhutades võistlusprintsipi maksuvusele jätmise vajadust astus kindlalt välja nende kavatsuste vastu.

Kuigi koja sammudel toornahkade väljaveo tsentraliseerimise küsimuses ei olnud suurt edu — koja ettepanekuid Riiginõukogus ei toetanud kahjuks kõik kutsekodade esindajad — ometi peab

koda veel energilisemalt jätkama võitlust lina-kaubanduse ja teiste monopoliseerimiste vastu, kui niisuguseid kavatsusi peaks veel üles kerkima, ning seisma võistlusprintsipi säilitamise eest majanduselus.

Linamonopoli sisseseadmine tooks endaga kaasa veel selle hädahoju, et halbadel aastatel, s. t. siis, kui linahind maailmaturul langeb madalale tasemele, tuleb riigikassal linahinna kindlustamiseks, mis on üheks linamonopoli sisseseadmise põhjenduseks, kanda suuri ohvreid. See võib aga meie riigikassale osutuda üle jõu käivaks, kui arvesse võtame seniseid juuremaksse põllumajanduslikele tootele ja eelseisvaid suuri kulutusi riigikaitse alal, milleks tuleb arvatavasti ohvreid kanda ka ärring-kondadel. Sellele on K.-t.-koda oma märgukirjas ja sõnavõtus linamonopoli kohta juba tähelepanu juhtinud.

Neis põllumajanduslike ringkondade taotluses peegeldub teatud ühekülgisus. Sama nähtus ilmneb ka nende väliskaubanduslikes piirdeis ekspordi alal, kuna ka seal avaldub põllumajanduse primaat ekspordkontingentide suhtes. Meie väliskaubanduse poliitika eesmärgiks peaks aga olema esmajoones kaubalepingute kaudu kindlustada turgu kodumaal tööstustootetele, kuna tööstuse arenguga tõuseb kiiremini meil tööstuses ja kaubanduses töötava rahva ostujõud, mis omakorda tekitab suurema nõudmise siseturul põllumajandussaadusile. Peab arvesse võtma, et siseturg on meie põllumajandussaadusile suurema tähtsusega ja ka stabiilsem kui välisurg. Headel kõrgkonjunktuuri aastatel on siseturu osatähtsus olnud ca 60%, kuna kriisiaastatel, näit. 1932/33. a., on siseturule läinud põllumajandussaaduste toodangust koguni ca 77%. Kaubandus-tööstuskogjal tuleb seepärast senisest suuremat tähelepanu pühendada kaubalepingute sõlmimisel teostatavale poliitikale ja tunnustades täiel määral põllumajanduse tähtsust meie rahvamajanduses, seista tööstuse ja kaubanduse õigustatud huvide eest.

Impordi küsimuses peaks aga Kaubandus-tööstuskoja seisukoht olema, et impordi korraldamine peaks sündima esmajoones tollipoliitika abil. Teiste abinõude, nagu litsentsi- ja kontingentide süsteemi ning valuutakontrolli, kasutamisel peaks aga, niivõrd kui seda lubab riikidevaheline kaubavahetuse vastastikuse tasakaalustamise printsip, silmas peetama põhimõtet — võimaldada importida neist maist, kus kaup on kvaliteedilt parem ja hinnalt soodsam. Kaubandus-tööstuskoda peab veel taotlema väliskaubanduse alal maksvate

korralduste lihtsustamist, eriti paralleelsete kitsenduste kõrvaldamist, esmajoones deviiside kontrolli pehmendamist kaupade sisseveo osas, kuna meil suurem osa tähtsamaid sisseveokaupu käib sisseveolitsentsi alla. Kaubandus-tööstuskojal on valuutakitsenduste lihtsustamise taotlusis juba osalt ka edu olnud, kuna nüüd iga Kaubanduskomitee poolt väljaantud litsents annab ühtlasi õiguse vastavate deviiside ostmiseks igast valuutaga kaupleva õigustatud pangast; varem aga Majandusministeeriumi poolt väljaantud litsentsidest suurem osa seda õigust ei annud, vaid tuli veel muretseda valuutaostu luba Eesti Pangast.

Väliskaubanduse alal võimalike konfliktide korral kaubanduse ja tööstuse huvide vahel tuleb aga Kaubandus-tööstuskojal etendada tasakaalustava teguri osa.

Lähtudes neist seisukohtadest tuleb Kaubandus-tööstuskojal arendada koostööd Majandusministeeriumiga ja viimase juures tegutseva Kaubanduskomiteega.

Üldse on eraalgatusliku süsteemi kaitse kõrval K.-t.-koja tähtsaimaks eesmärgiks, mille poole koda peab oma taotlusis püüdnud, et riiklikud korraldused ei sünniks mitte mõne üksiku majandusala erihuvide, vaid oleksid põhjendatud rahvamajanduse kui terviku õiglaste huvidega. Seda peab koda silmas pidama oma seisukohavõttudes majanduspoliitilistes küsimustes.

Uue põhiseaduse jõustumisega on K.-t.-kojal avanenud võimalus osa võtta oma esindajate kaudu ka seaduseandlikust tööst Riiginõukogus. K.-t.-koja osatähtsus avalikus elus on seeläbi tõusnud. Seega on garanteeritud K.-t.-kojal võimalus kaasa rääkida kõigis majandusliku puutuvais tähtsamais küsimusis nende viimases staadiumis. See peaks kergendama K.-t.-kojal eespool tähendatud majanduspoliitiliste sihtide saavutamist. K.-t.-koja esindajail Riiginõukogus on siin etendada väga tähtis osa. Ühtlasi tuleb aga K.-t.-kojal luua tihedam side teiste kutsekodadega, ja seda juba küsimuste ettevalmistavas staadiumis, mis teel peaks olema võimalus saavutada suuremat edu koja ettepanekute läbiviimisel. Kaubandusliku kutseoskuse küsimuses näiteks oli K.-t.-koja poolt algatatud koostööl edu — Ühistegevuskoda ja Eraettevõtete Ametnikkude Koda olid pärast K.-t.-koja poolt korraldatud ühist nõupidamist täiesti solidaarsed K.-t.-koja poolt haridusministrile ja Riigivolikogu komisjonile esitatud vastuprojek-

tidega ja toetasid seda Riigivolikogu komisjonis, kuhu olid kutsutud kõigi kolme koja esindajad.

Majanduselus keikib ühtelugu üles uusi probleeme. Sellest tingituna on Kaubandus-tööstuskoja ülesanded ka aasta-aastalt kasvanud. K.-t.-koja tööprogrammis esineb nüüd sääraseid küsimuste komplekse, mis varem sellele kas üldse puudusid või etendasid tähtsusetu osa, näiteks standardimise ja ratsionaliseerimise küsimused, mis on saanud nii avaliku huvi osaliseks kui ka suurt tähelepanu leidnud majanduslikes ringkondades.

Standardimisliikumine on saanud alguse ettevõtete taotlusist luua eeldusi ratsionaalseks masstoodanguks ja vähendada samaotstarbeliste kaupade erinevusi, et alandada sel teel produktiivsi kulusid. Hiljem asusid selles suunas tööle ka teaduslikud asutused ja tänapäeval töötavad peaaegu kõikjal standardimiskeskused. Standardimise peamiseks eesmärgiks on massartiklite loomine, laotagavarade vähendamine ja toodete kvaliteedi tõstmine, õigemini selle kindlustamine tarvitajale. Standardimise alal tegutseb praegu Majandusministeeriumi juures vastav komitee, kuid standardimise ja ratsionaliseerimise küsimuste lahendamiseks on loomisel eriseaduse põhjal suurejooneline asutus Eesti Ratsionaliseerimise Komitee.

Säärase asutuse loomist põhjendatakse vajadusega ergutada ettevõtjaid, eriti tööstureid, ratsionaliseerimisele tehnilisele ja käitismajanduslikule, kuna kaitsetollide ja sisseveokitenduste varjul olevat ettevõtjad loiid ratsionaliseerimise teostamisel, olgugi et ka meil on reas ettevõteteis teostatud ratsionaliseerimisi ettevõtjate eneste algatusel. Meil on ettevõtteid, kus on rakendatud Bedaux' süsteem, trükitööstuses on uued ajakohased meetodid tarvitusele võetud, tehnilisi uuendusi on teostatud põlevkivitööstuses, tekstiiltööstuses jne. Ka on mitmed välismaa ratsionaliseerimise eriteadlased ettevõtjate kutsel viibinud Eestis.

Kaubandus-tööstuskoda vaidles alguses kohe liig laiapiiriliste ülesannete vastu, mis kavatseti esimese eelnõu järgi anda ratsionaliseerimise asutusele, ja ka R. K. otsuste sunduslikkuse vastu ning juhtis tähelepanu ka reale teistele eelnõu puudustele, sealhulgas ka organisatsioonilistele puudustele.

Kaubandus-tööstuskoja juhatus, kaheldes loodava asutuse tegevuse edukuses ratsionaliseerimise nõuande alal, eriti ta tegevuse esimesil aastail, ei asunud siiski mitte kojal pärast ümbertöötamist kättesaadatud E. Ratsionaliseerimise Komitee seaduse eelnõu suhtes eitavale

seisukohale, ja seda järgmistel kaalutlustel: 1) standardimise ja ratsionaliseerimise tarvilisust ja soovitatavust rahvamajanduse seisukohalt ei saa eitada (ajaga peab kaasa sammuma), 2) ellu kutsuda kavatsatud ratsionaliseerimise asutuse struktuur tagab eramajandusringkondadele koostöö võimaluse selle asutusega. Sellelt seisukohalt vaadatuna oli koolajale kättesaadatud eelnõu parem kui eelmised kavad.

K.-t.-koda juhtis oma vastuses Majandusministeeriumile aga tähelepanu sellele, et edu saavutamise eeltingimuseks ratsionaliseerimise alal on, et mõõduandval pool tunnustust leiaks põhimõtte — ratsionaliseerimise võidud kuulugu mõlemale poolele, s. o. tööandjale ja töövõtjaile. Ka kõige paremini korraldatud ratsionaliseerimise nõuanne ei suuda vastasel korral ergutada ettevõtjaid ratsionaliseerimisele, mis on seotud kapitali investeerimisega.

Koda kriipsutas ka alla, et ainult eramajandusringkondadega kontaktis töötav asutus on suuteline leidma õigeid teid standardimise ja normimise alal, mis kahtlemata kujunevad selle asutuse tähtsaimaks ülesandeks, kuna tehnilise ja käitismajandusliku ratsionaliseerimise nõuande teostamisel on karta puudust vastava ettevalmistusega eriteadlasist. Koda juhtis veel tähelepanu sellele, et sääraseid nõuandjaid peavad oma teadmisliselt ja kogemusilts seisma kõrgemal kui vastavad jõud ettevõtetele, kellele nad nõuannet pakuvad, ja et on ekslik arvata, et meie tööstuste tehnilist ja majanduslikku külge juhtivad isikud, samuti kaubanduslike ettevõtete, pankade jms. äriettevõtete juhtkond, ei seisa mitte aja kõrgusel ega ole sugugi tegelnud ratsionaliseerimise probleemiga. Kui ratsionaliseerimine ei ole meil mõnel alal ehk arenenud soovitud kiirusega, siis on selleks ka erilised põhjused. Näiteks ei ole Majandusministeerium uute masinate tolli alandamises näidanud tarvilist vastutulekut, samuti ei ole Sotsiaalministeeriumi tööinspeksiioon osutanud täit arusaamist töösturite algatusile töö otstarbekamaks ümberkorraldamiseks. Tööstuste ulatuslikumale tehnilisele moderniseerimisele, mis nõuab suuremaid investeerimisi, on mõjunud halvavalt ka Euroopas valitsev ebastabiilne rahvusvaheline olukord. Et õhutada üksikettevõteteid kõiki vahendeid kasutama ja otsima teid ratsionaalsemaks tootmiseks, selle paratamatuks eeltingimuseks on seda soodustav üldine majanduspoliitika, seadustehniliste kitsenduste kahtamine ja arusaamine, et saavutatavad võidud kuulugu mõlemale poolele,

Arvestades meie olusid ja neid raskusi, mis loodaval ratsionaliseerimise asutusel tööjõudude leidmisel ees seisavad, leidis koda Ratsionaliseerimise Komitee ülesannete loetelu olevat liig laiaulatusliku ja tegi rea ettepanekuid ülesannete kärpimiseks.

Kaubandus-tööstuskoda rõhutas veel, et Ratsionaliseerimise Komitee tegevus ratsionaliseerimise nõuande alal omaks fakultatiivse iseloomu, s. t. ettevõtjaile peab jääma vabadus seda nõuannet kasutada või mitte kasutada.

Samuti kordas koda seda, millele ta juba varem juhtis praeguse Ratsionaliseerimise Komitee tähelepanu — kui see hakkas liig ruttama standardimisega — ja nimelt, et mujal sünnib standardimistöö üksikasjaliste ja pikaajaliste kaalutluste viljana ja et ainult pärast kõigi asjast huvitatud ringkondade arvamiste ärakuulamist sünnivad standardnormid, mis on elulised ja võivad pretendeerida kestvale kasutamisele.

Peatusin Ratsionaliseerimise Komitee asutamise küsimusel pikemalt sellepärast, et K.-t.-kojal tuleb selle asutuse tööst osa võtta oma esindajate kaudu ja hoolsalt jälgida selle tegevust ning ette valmistada ja selgitada ning läbi arutada ühes vastava ala kaupmeeste ja töösturitega kõik küsimused, mis selles komitees päevakorda võetakse.

Praegune R. K. Majandusministeeriumi juures on ka viimasel ajal muutunud õige aktiivseks ning on asunud paberiformaatide, villaste riidekangaste laiuse ja villasisaldavuse normimisele jne., millisest tööst koda on osa võtnud. Standardimise ja ratsionaliseerimise küsimused kujunevad K.-t.-kojal üheks suuremaks ja püsivamaks ülesandeks. Selle ülesande täitmisel vajab koda tegelike majandusringkondade toetust ja heatahtlikku kaastööd.

Kuna sotsiaalpoliitilised küsimused omandavad üha suurema alkuutsuse, siis seisavad ka sel alal kojal ees teatud kindlad ülesanded. Need küsimused ei ole uued, koda on oma seisukohad mitu korda juba avaldanud, kuid siiski tuleb kojal olla valvel ja astuda vastavaid samme, et sotsiaalseadused saaksid majandusringkondadele võimalikult sobivama kujuga ega kujuneks liig koormavaks ettevõtjaile.

Oma ettekande teises osas käsitles direktor üksikasjaliselt koja tööd kaubanduse alal, kuna auditoorium koosnes just kaupmeestest,

NARVA LINAKETRAMISE MANUFAKTUUR

KONTOR: TALLINN, PÄRNU MNT. 11. TEL. 442-33, 442-34

Valmistab linaseid riideid:

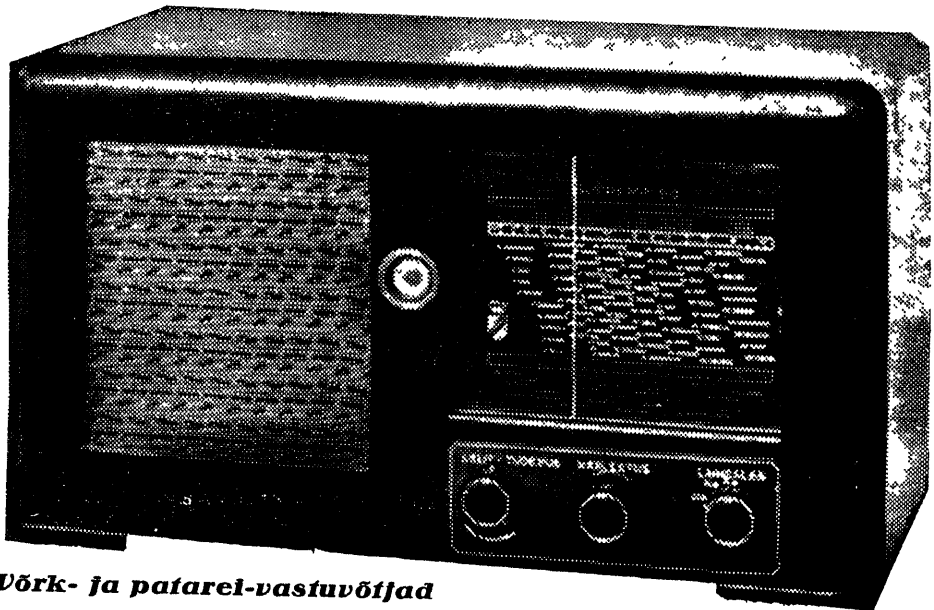
PESU-, VOODI-, LAUA-, KLEIDI-,
MÖÖBLI-, KÄTERÄTIKU- jne. ning

uuemates mustrites:

PÄEVATEKKE, PÕRANDAVAIPU,
VOODIESISEID VAIPU, PÕRANDA-
RIIDEID

MÜÜgil kõigis suuremates manufaktuurärides
üle maa

SUPREMA 39 VS

Dõrk- ja patarel-vastuvõtjad

TALLINNA MANUFAKTUUR & KAUBANDUSE A-S. RAADIO-LADU

Raekoja plats

Tel. 426-56

Pstk 231

Lõpuks märkis koja direktor oma ettekannet lõpetades:

„Kaubandus-tööstuskoda peab ka püüdma saada majandusringkondadele senisest veel suuremal määral majandusliku informatsiooni allikaks ja lohaks, kuhu majandusringkonnad pöörduvad nende tegevuses ilmsikstulevate raskuste puhul, millede kõrvaldamiseks koda püüab teha kõik, mis on tema võimuses.

Koda peab ka muutuma ettevõtjate omavalhelistel tüliküsimuste lahendamise kohaks, mis sünnib koja poolt korraldatud vahekohtu teel või,

kui tüliküsimus omab kõlvatu võistluse tunnemärke, siis lahendab selle koja juures kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse alusel tegutsev lepituskomisjon.

Kõiki kojalt lasuvaid ülesandeid saab aga koda rahuldavalt lahendada ainult töötades tihedas kontaktis koja ümber koonduvad majandusringkondadega, eriti aga nende eraõiguslike organisatsioonidega, mis on minu tõsisem soov.“

Koja uue direktori ettekanne võeti koosolijate poolt vastu sügava rahuloluga.

Kolme koja ühised seisukohad haiguskindlustuses

9. detsembril s. a. härra peaminister võttis vastu Kaubandus-tööstuskoja esimehe J. Puhki, Rohuteadlaste Koja esimehe K. Jürisoni ja Arstide Koja esimehe A. Lübeki ühise delegatsioonina, kes andsid edasi nimetatud kodade põhimõttelised soovid haiguskindlustuse seaduse eelnõu asjus. Lisana Arstide Koja esimees A. Lübek andis veel üksikasjalisi seletusi arstikonna ja kindlustuskassade vahelise raamlepingu kohta. Härra peaminister lubas heatahtlikult delegatsiooni saatnud ringkondade soovid arutusele võtta.

Kolme koja ühised põhimõttelised seisukohad on alljärgnevad:

1. Haiguskindlustus olgu üldrahvuslik tervishoiukorraldus. Kindlustuskassade tegevuse juhtimisel jäägu eesmärgiks ainult kindlustatute tervishoiu eest hoolitsemine, kusjuures olgu eemaldatud kõik kihi- ning parteipoliitika huvide tekkimise võimalused. Kindlustuskassade juhtimine toimugu asjatundlikest isikuid koosnevate organite kaudu, kus oleksid esindatud ka huvitatud grupid, s. o. töövõtjad, tööandjad, rohu-teadlased ja arstikond, nende avalik-õiguslike kutseesinduste kaudu.

2. Haiguskindlustuse läbiviimisel võimaldagu territoriaalsete kindlustuskassade kõrval ka professionaalsel alusel ellukutsutavad kindlustuskassad. Süsteemi ühtluse mõttes võiks allutada territoriaalsed kindlustuskassad, territoriaalseks üksuseks loetud maa-alal asuvad iseseisvad käitiste kindlustuskassad kui ka professionaalsed kindlustuskassad ühe territoriaalse üksuse ulatuses sellele kindlustuskomiteele, kusjuures need säilitaksid majandusliku iseseisvuse.

3. Sundkindlustus teostatagu ainult majanduslikult nõrgema kodanike kihi hüvanguks.

Isikud, kelle teenistus ületab 200 krooni, arvatagu haiguskindlustuse alt välja, jättes neile vabatahtlikult kindlustuskassadega liitumise võimaluse.

4. Põllutööliste kindlustamine on põhimõttelisel pooldatav, kuid see toimugu iseseisvalt eriseaduse alusel.

5. Haiguskindlustuse süsteem rajanegu põhimõttele, mille järgi kindlustuskassad on vaid oma liikmeile ravid võimaldavad asutused, kuna tegeliku arsti- ja rohuabi korraldus olgu sellest lahutatud ja teostatagu kõikide kodanike teenistusse rakendatud tervishoiuasutuste ning eriteadlaste kaudu.

6. Kindlustuskassad ei tohi muutuda äriüksuseks ettevõtteks. Senised kindlustuskassade poolt rajatud haiglad ja apteegid võetagu iseseisvaina üldisesse riigi ja omavalitsuste haiglate ja apteekide võrku. Rohude j. t. ravivahendite saamine haigekassa liikmeile võimaldagu kõikidest apteekidest.

7. Jäetagu malksvusele täies ulatuses vaba arstivaliku põhimõte. Kindlustuskassal ja arstikonna kutseesindusel tuleks sõlmida omavaheline raamleping, mille järgi kindlaksmääratud tingimuste kohaselt kõik arstid on kohustatud haigekassa liikmeile abi andma. Haigekassal ärgu olgu palgalisi arste.

8. Kindlustatavate kanda jäetagu teatav osa arsti- ja rohuabi kuludest, kuna see pidurdaks põhjuseta või kergemeelselt kindlustuskassadele kulutuste tegemist.

9. Kindlustatuile antagu kassaliikme õigus alates seitsmenda tegeliku tööloleku päevast, et vähendada õigustamata abisaamist kindlustuskassa liikmeks astumise kaudu,

10. Kindlustuskassade ülejäägid kasutatagu haigusraha suurendamise asemel parema ravi võimaldamiseks, laste tervishoiu süvendamiseks, epideemiade vastu võitlemise puhuks erifondi loomiseks, tiisikuse ja vähkhaiguse vastu võitlemiseks, tervishoiu preventiivkorralduste teostamiseks ja ajakohaste proteeside enamkasutamiseks.

11. Kindlustusmaksud haiguskindlustuse heaks jäägu töövõtjate ja tööandjate kanda,

kusjuures maksukoormus ei pea ületama kindlustuskassade tegelike vajadusi oma otseste ülesannete täitmisel, mingil juhul aga mitte tõusma kõrgemale senistest määradest. Riigikassa koormamist erisummade määramisega haiguskindlustuse heaks ei saa lugeda otstarbekaks.

12. Haiguspäevade eest tasu maksmine kindlustuskassast toimugu kindla protsendi piirides, kusjuures eelistatud oleksid perekondadega kasaliikmed,

Rahvusvahelise Kaubanduskoja soovivaldused valitsustele

Kaubandus-tööstuskoja esimees J. Puhk Rahvusvahelise Kaubanduskoja Eesti Rahvuskomitee esimehena esitas 9. detsembril s. a. härra Peaministrile Rahvusvahelise Kaubanduskoja nõukogu soovivalduse, mis on esitatud kõikide riikide valitsustele.

Rahvusvahelise Kaubanduskoja nõukogu, millest osa võtsid 23-me maa kaubanduslike ja tööstuslike organisatsioonide esindajad, võttis 21. oktoobril s. a. vastu alljärgneva resolutsiooni:

Rahvusvaheline Kaubanduskoda avaldab oma sügavat tänutunnet riikide valitsuste juhtidele, kelle otsustav vahelesegamine hoidis ära sõja.

Igal pool igatsetakse rahu. On avanenud võimalus üldiseks korrastuseks: seda võimalust ei tohiks mööda lasta.

Kuid üldise korrastuse saavutamiseks ei jätku üksnes poliitiliste probleemide lahendamisest. Tuleb võtta käsitlusele ka tähtsaid majandusprobleeme.

Tegelikkuses, kas ekslikult või põhjendatult, rahvad loevad end ähvardatuks kindluses ja hea-

olus teiste riikide poliitikast. Umbusaldusest ja hirmust juhitud poliitika viib vääramatult üha suurenevale eraldumisele ja viletsusele.

Kõikide huvid summitavad eelistama koostööd konfliktile. Missugused ei oleks ka etteodud väited praeguste tendentside õigustamiseks, on kindel, et koostöö edendaks kõikide heaolu.

Rahvusvaheline Kaubanduskoda avaldab üleskutse valitsustele, eriti majanduse alal juhtivais riiges. Ta palub neid avaldada head tahet ja võimalikult otsekohe alustada sõbraliku koostöö poliitikat majanduse alal.

Ainult järk-järgult saab võtta tarvitusele abinõusid sellase koostöö tegelikkus läbiviimiseks. Õhkkonna selgitamiseks ja umbusalduse ning eelarvamiste hajutamiseks oleks kõigepealt vajaline, et majanduslikud võimud avaldaksid ühise deklaratsiooni nende tõsisest tahtest parandada majanduslikke vahelkordi.

Tuleb loobuda praegusest seisukorrast ja teutseda viivitusest. On võimalik alustada koostööd tähtsamais küsimusis ja võib saavutada edu loolimata doktriinidest ja arvamiste erinevusist.

Linatööstus ja linamonopol

Seoses päevakorral oleva linakaubanduse monopoliseerimise kavatsusega tuleb erilist tähelepanu omistada ka Eesti linaketramise ja kudumise tööstusele. Senised mõttevahetused linakaubanduse monopoliseerimise ümber on näidanud, et küsimusele suhtutakse kui puht-kaubanduslikule ja veel enam põllumajanduslikule nähtusele. Eesti linamajanduse raskuspunkt ei seis mitte ainult põllumajandusliku lina tootmise tasuvuse küsimuses, vaid hoopis enam selles, kuidas seda Eestile väärtuslikku tooraine baasi

kõige ratsionaalsemalt kasutada. Iga rahvamajandust otstarbekalt juhtiv toorainet tootja riik peab püüdma lõppsihi poole — liita kodumaist toorainet ja tööjõudu viimistletud valmisproduktiks ja alles siis seda vahetada valuutaks välisturgudele mahutamise teel.

Meie majanduspoliitika ei ole seni linatööstuse (kui väga olulise eksporttööstuse, mis andis 1937. a. 1,8 milj. kr. valuutat, järjekindlat arendamist seadnud oma eriliseks silmiks. Linatöös-

tusele ei ole osaks saanud seda hoolt, mida näit. põlevkivitööstusele on omistatud juba aastaid. Meie majanduspoliitika edaspidises suunas peaks esmajärguliseks ülesandeks kujunema linamajanduse väljaarendamine just valmis- ja poolvalmiskaupadele turgude leidmise suunas. Linatööstuse edendamisel on oluliselks vajaduseks ka rationaliseerimiseks eelduste loomine, eriti tehniliste seadiste moderniseerimise alal, kus näit. tollita linatööstusele tarviliste masinate sisseveo lubamine aitaks kahtlemata selle ekspordivõime tõusule kaasa. Praeguses seisukorras Eesti linatööstuse 264 teljest on ca 50% kaunis vanad, 23% aastast 1912 ja 27% aastaist 1927—34.

Kaubanduslikes lepetes lina valmissaadustele turgude kindlustamise kõrval ei tohiks unustada meie kliiringusüsteemis vajalisi ümberkorraldusi. Praeguses kliiringukorras on eelistatud kaupade hulgas põllumajandussaadused, kuna linatööstuse toodete eest kliiringu arvele maksetud näit. Saksa riigimargad seisavad ebaloomulikult (kaua (kuni 6 kuud) vahetamata. Kolm lina ekspordivabrikut, millest üks mahutab 70% teine 60% ja kolmas 30% oma toodangust välisriikidele, märgivad põhjendatult, et see asjaolu suuresti ja kohati otse määravalt takistab nende tegevust. Siinjuures ei tule unustada, et meie vabrikuid puuduvad ulatuslikud kapitalireservid ja seetõttu ei saada laekunud valuuta realiseerimise võimalusi oodata ebaloomulikult kaua. Rääkimata jooksvate kohustuste õiendamisest säärame olukord ohustab tõsiselt ka vabrikute lopinguvahekordi välismaadega, kus nõutakse lepingute täpset tähtajalist täitmist. Neljas linavabrik, mis aastaid tagasi edukalt ekspordis, katkestas koguni eeltoodud põhjusil välismaadel kauba realiseerimise ja alles käesoleval aastal on ta uuesti oma ekspordi korraldama.

Linatööstuse pingutuste tulemusena on siiski märgitav, et samal ajal, kui linakiu ekspord on läinud tagasi, näitab linast toodetud valmissaaduste ekspord tõusu, nagu nähtub alljärgnevas tabelist:

	1937	1936	1933	1929	1926	1924
	(t o n n i d e s)					
Lina	6.238,4	7.968,5	3.052,1	10.117,1	11.929,5	11.311,1
Linane riiet	456,1	471,1	232,6	424,5	447,4	568,6
Linane lõng	380,8	319,9	117,4	25,6	42,6	63,0

Eriti märkimisväärseid tulemusi on saavutatud just linase lõnga sissetöötamisel maailmaturul.

Raha arvestatult on linatööstuse ekspordikaupade alal märgitav tõus: 1933. a. müüdi 0,7 milj.

kr. eest, 1937. a. 1,8 milj. kr. eest. Linakiu ekspordist tunduvalt suuremast kogusest hoolimata saadi 1933. a. 1,5 milj. kr. ja 1937. a. 6,8 milj. kr. Väärtuselt teevad 1937. a. andmeil lina valmissaadused kiuekspordist 26%, kogusest 13,4%. Kuid lina ja ta valmissaaduste tootmise ning ekspordi juures ei tohi unustada ka asjaolu, et lina valmissaaduste ekspord suhteliselt on linakiust hinnalt stabiilsem, allub vähem konjunktuuri kõikumistele ja võimaldab rahvamajanduslikus mõttes just töö ekspordi abil poole suuremat sissetulekut, nagu nähtub ka väliskaubanduse andmete võrdlusest.

Linatööstus on suutnud oma tooteist võita kindlad turud lõngale Saksas, Portugalis, Daanis, Soomes, USA-s, Bulgaarias ning linasele riidele Daanis, Soomes, Norras, Inglismaal ühes asumaadega, Rootsis, Hollandis, Egiptuses ja Türgis. Mitmes nimetatud maas on linaaadused ühelks kaalukaimeks vahendiks, mis aitavad kaubavahetust nende maadega tasakaalustada.

Eesti linatööstus töötab aastas ümber ca 1.800 tonni lina ehk 29% eksporditavast linakiu kogusest (1937. a. andmeil). Valmiskaupadest Eesti linatööstus ekspordib 45% kedratud lõnga kogusest ja riidet veel suuremal määral. Vastavalt välisriikide tingimustele ja vajadustele on vabrikute poolt tarvitatava toormaterjali erikvaliteet ja sordid sageli väga kiiresti vahelduvad ning mitmekesised, nii näit. linaaadid värvingu järgi -- tume, hele, valge lina jne. Rääkimata linakiu hinnast, mis on püsiv kõige vähesemal määral, on ka lina valmissaaduste hind välismaadel küllaltki kõikumine, ja sellest välisriikide hindade ebastabiilsusest on vabrikud seni üle saanud tänu tooraine hindade painduvusele koha peal.

Vabrikud praeguse linamüügi süsteemi juures teostavad kolikuuste eeskätt otse põllumeestelt, teises järjekorras linakaupmeestelt ja iseisivate agentide kaudu ning harva eksporditööride ladudest. Säärame ostusüsteem võimaldab linamüüjaile alatiselt kõige turukohasema hinna ja rahuldab kõige otstarbekamalt linatööstuste

turundudeist tingitud mitmekesised ja kiiresti vahelduvad vajadused toormaterjali erikvaliteedi alal. Monopolistisüsteem aga muudab lina hinna raskesti käsitledavaks ning puiseks ega lase seda vajalisel määral kaasa teha toodete turuhinna

GEORG STUDE

ASUT. 1864

PIKK TÄN. 16

TALLINN

TEL. 442-67

**MARTSIPAN
ŠOKOLAAD
KONDIITRISAADUSED**

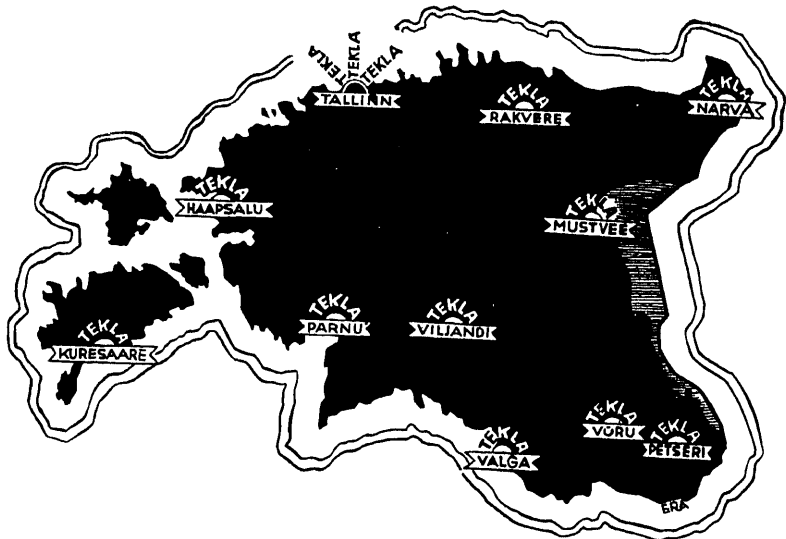

F. PÖLENDIK & Ko

VENE TURG 3 TELEF. 314-77

Alafi laost saadaval:

teras- ja rauakaubad
nagu: tööriistad, ehtusmaterjal,
kodu- ja majapidamistarbed jne.

**A
S
TEKLA
RIIDEKAUPLUSED**

TALLINN, S.-KARJA 15; PÄRNU
MNT. 6; ESTONIA PST. 11

HAAPSALU, KURESSAARE,
MUSTVEE, NARVA, PETSERI,
PÄRNU, RAKVERE, VALGA,
VILJANDI, VÕRU

tõuse ja lange, missugune nähtus halvaks suu- resti ettevõtete tegevust ekspordi alal. Ka on senised kogemused teiste alade monopoliseerimisel näidanud, et kõigi nende üheks peamiseks eesmärgiks on siseturul hindade tõstmine, mis aga lina puhul suheks selle ala tööstusel täiesti ekspordimisvõimalused.

Lina sortidest on kõik meie tööstuses tarvitusel, kusjuures kallimatest sortidest, nagu R ja HD, toodetud kaubad lähevad peamiselt siseturule ja ekspordilõnga valmistamiseks, kuna ekspordiks mineva riidekauba jaoks enamikus kasutatakse D ja OD linasorte. Protsentuaalselt kasutavad vabrikud 1936./37. a. andmeil tarvitava linaku koguhulgast 14% R sorti, 28% HD sorti, 37% D sorti, 25% OD sorti ja 1% LOD sorti. Nende sortide vaheldumisele seltsivad veel, nagu eespool tähendatud, teiste omaduste nõuded. Linasortide valikus värvingu järgi jne. eriklassifikatsiooni läbiviimine linamonopoli kaudu on vaevalt usutav. Praegune tsentraliseeritud kujul vabrikute kodumaa lambavillaga varustamine on näidanud, et villakogused, mis kokkuostukeskuse poolt antakse vabrikule, on sageli väga ebaühtlased, ei vasta nõudele, isegi mitte saatekinjadele, ja lõpuks protestimised ei anna kuigi suuri tulemusi monopolisti vastu.

Peale eeltoodu ei tohi unustada, et Eestis on linavabrikul kümnete aastate jooksul välja kujunenud eriline töö- ja kaubavahekord põllumeestega. „Rahvatöö“, s. o. riie ja lõng, mida valmistatakse tööraha (sageli maksetakse ka tööraha toormaterjaliga) eest töötellijate endi materjalist, s. o. vabrikusse ümbertöötami-

seks saadetud linast ja takust, moodustab üksikute vabrikute siseturule paigutatavast produktioonis kuni 70%. „Rahvatöö“ on viimaseil aastail näidanud pidevat tõusu ja sellest tingitult on üksikud ettevõtted loonud 50-st kuni 300-mi ulatuva vastuvõtupunktide arvu üle maa. Linatööstusel on seega põhjendatud kartus, et ka nimetatud ala ei jätaks kavatsetav monopol takistavalt riivamata, piirates „rahvatööde“ saatmist või tehes selle hoopis võimatuks, missugune nähtus vabrikule toob kaasa otseselt kahjusid.

Kõigil neil asjaoludel, arvestades ka seda, et linatööstusse on paigutatud 7,5 milj. kr. kapitali, mille rahvamajanduslik intensiivne kasutamine peaks olema esmajärguline ülesanne, ning sedagi, et linatööstusest elatub ligi 2.000 otseselt töötajat, tuleks tõsiselt kaaluda samme, mis kavatsetakse ette võtta lina kui tööstusliku tooraine müügi ümberkorraldamiseks.

Kui kõigest eeltoodust hoolimata põllumajanduslike ringkondade soovil lina monopoliseerimist tahetakse teostada, siis koostatavas seaduses peaks arvestatama linatööstuse olukorda, ja nimelt selles, et monopolil oleks kohustus esmajoomes kodumaa linatööstuse tooraine vajadusi täita ning et lina kui tooraine monopolihinnad siseturul ei ületaks maailmaturu taset ja seega ei takistaks linatööstust välisurgudel võistlemast, ja kolmandaks, et siseturul vaba ostu-müügi piiramisega ei hävitataks väljakujunenud „rahvatöö“ süsteemi.

SKS.

Maksuseadused nõuavad püsivat ja põhjalikku ettevalmistust

R. Berendsen

Uus ärimaksuseadus, mis käesoleva aasta kevadel dekreediga anti ja Riigi Teatajas nr. 39 välja kuulutati ning mille kehtimapanekut erisadusega oli oodata käesoleva aasta lõpul, ei astu lõppeval aastal siiski mitte ellu. Ärimaksuseaduse kehtimapaneku seadus esitati Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogule küll juba kevadisel istungjärgul, kuid seda ei tunnustatud kiireks, mille tõttu selle arutamine viibib.

Seni aga ei oma ka ärimaksuseadus, olgugi et see juba kolmveerand aastat tagasi Riigi Teatajas välja kuulutati, kehtiva seaduse jõudu.

Uue ärimaksuseaduse ümber, olgugi et viimane praegusest Vene-ajast laenatud otsemak-

sude seadusest süsteemilt ei lähe lahku ja ka isult erineb väga vähe, on meie äringkondades peetud ägedaid vaidlusi. Ühtedele ei meeldi, et tööstuse kui ka kaubanduse ettevõtted vahet tegemata läbikäikude alusel on jaotatud 12 järku praeguse 8 järgu asemel (kaubanduses vaid 5); teised kaitsevad jälle tuliselt 12 järku jagamist, leides, et äride maksustamine põhiärimaksuga muutub seega painduvamaks ja ka õiglasemaks. Ühed ringkonnad oleksid meelsasti näinud, et uus ärimaksuseadus oleks rajanud äride maksustamise koguni uuele, n.-n. läbikäigumaksu, alusele, kuna teised ringkonnad on jälle sellele täieliselt vastu. Säärase olukorras on seaduseandjal ras-

ke rahuldada kõikide ringkondade soove ja tal tuleb talitada oma parima äratundmise järgi. Ei saa ju igale ringkonnale anda nende subjektiivsetest huvidest sõltuvat seadust.

Kui küsimuse juure asuda täie erapooletusega, siis peab kõigepealt märkima, et me oleme harjunud end. vene-aegse maksustamise süsteemiga ja et teised süsteemid oma võimalike paremuste ja pahedega on meile enam-vähem tundmatud. Me nuriseme sageli täie õigusega kõrgete ärimaksude üle, aga unustame sealjuures, et kõrgetes ärimaksudes on maksuseadus tihti kõige vähem süüdi. Kõik oleneb sellest, kuidas maksud määratakse. Kui ühe ettevõtte tõeline läbikäik kolmekordistatakse ebaõigelt, siis ei ole see seaduse, vaid maksumäärajate süü. Ükskõik missuguse süsteemi järgi siis säärase ebaõiglaselt kõrgeks kruvitud läbikäigu pealt maks võetakse, ülekohtusena tundub see kodanikule igal juhul, kuna maksustamise alus, äriiline läbikäik, on valesti püstitatud. Säärasid vigu tuleb ette nii meil kehtiva ärimaksu süsteemi juures kui ka neis riiges, kus maksustamise aluseks on ainult läbikäik, näit. Saksamaal, Poolas, Ungaris j. t.

On vana tuntud tõde, et uusi maksuseadusi tuleb võtta erilise ettevaatusega. Juba üle saja

aasta tagasi kirjutas kuulus Prantsuse majandusteadlane Canard, et iga uus maksuseadus on halvem eelmisest. (Canard: „Principes d'Economie politique“.) See väide käib muidugi süsteemilt uute maksuseaduste kohta, kuna mõttetu oleks väita, nagu ei võiks kunagi maksuseadusi ajakohastada või muuta. Ja tõesti, uue maksuseaduse rakendamisel puuduvad riigikassa huvide kaitsjail vajalised kogemused ja seaduse käsitamise praktika, mille tagajärjel kodanik-maksu maksja, kui nõrgem pool, alati kannatab. Vajavad ju riigid oma ülesannete täitmiseks sissetulekuid, ja et maksuseaduste ja maksusüsteemide muutmisel teada ei ole, kuipalju nende seaduste liberaalsema käsitamise puhul sissetulekuid võiks laekuda, siis käsitatakse uusi maksuseadusi, vähimalt esialgu, valjemini kui see vahest oleks vajaline.

Seepärast oleks vist küll otstarbekohasem nõuda vähem süsteemilt uusi maksuseadusi, kuid küll kehtivate maksuseaduste õiglasemat ja liberaalsemat käsitlemist. Maksuasutused peaksid kindlustama, et maksumaksjate ja ta majandust ei hävitataks. Täie õigusega ütles omal ajal Deon de Beaumont: „Maksud on riigile sedasama mis purjed laevale; nad ei ole määratud mitte sel-

Sigella
parim poonimisvaha

leks, et nad teda koormaksid ja rõhuksid, vaid selleks, et nad teda edasi viiksid ja kindlustaksid talle ujumise.“

Samuti ütles ka kuulnud Montesquieu: „Riigi sissetulekuid ei tohi mõõta selle järgi, kui palju kodanikud anda suudavad, vaid selle järgi, kui palju nad on kohustatud andma; esimesel juhul saab neilt vaid üks kord, teisel juhul annavad nad alati.“

Maksude õiglane jagamine ja määramine on suur riiklik tarkus. Tähtsusetu pole ka maksuseaduste põhjalik ettevalmistamine. Seadusi võib ju kiiresti anda ja kiiresti kehtima panna, kuid sääraseadused on enam-vähem „hädaja seadused“. Püsiv seadus vajab põhjalikku väljatöötamist, kainet kaalumist ja majanduslikele ning poliitilistele oludele kohandamist, kui ei taheta, et antud seadus juba lühema aja järele tuleks

umbertöötamisele. Erilist tähelepanu ja põhjalikku ettevalmistust nõuavad just maksuseadused, need kogu maailmas kõige raskemad seadused. Need ei valmi üheski riigis üle öö.

Samuti ollakse kõikjal nende süsteemi muutmise äärmiselt ettevaatlik ja tagasihoidlik, piirdatakse vaid nende täpsustamise ja täiendamisega tegeliku elu kogemusi arvestades.

Neil kaalutlusil ei tarvitse nuriseda, et meilgi mõne uue seaduse andmine või kehtimapanek viibib — aeg ise on alati üheks tähtsaks vahendiks, mis aitab suuresti kaasa uue seaduse ikka täiuslikumaks kujunemisel, muidugi eeldusel, et kavandatava seaduse kava ümber ikkagi pidevalt mõtteid vahetatakse ja asjaomaste, kas või ainult kõige kitsamates, ringides eelnõu kaalutakse.

Šveitsi elatisvahendite jaekaubanduse korraldus

Elatisvahendite tugevad majanduslikud sisseostu keskused omavad suurt tähtsust Šveitsi kaubanduses

Šveitsi jaekaubanduse organisatsioonid põhjustasid mitmesugused asjaolud. Kuni jaekaubandus oli organiseerimata, oli väga raske pidada ühtlasi hindu, lokikas kõõlvatu võistlus, kaupluse kultuur oli madal ja ühistegelise kaubanduse tegi erakaubandusele tõsiselt muret. Jaekaubanduse organiseerimine algas juba kolmkümmend aastat tagasi, kuid juba siis üksikute kaubanduse alade järgi. Nii võime leida Šveitsis manufaktuuri-, puu-, jalanõude-, mööbli-, kosmeetika-, liha-, elatisvahendite- ja teiste kaupadega kauplejate erialalisi organisatsioone, kes koondavad teatava ala kaupmehi ning võitlevad nende alade õigusliku ja majandusliku hüvangu eest.

Kaubanduslik kutseoskus ei ole Šveitsis praegu seadusega korraldatud, välja arvatud rohkubanduse, apteekide ja veel mõned teised sellised alad. Siiski on viimasel ajal kaupmeeskonna organisatsioones mõtteid vahetatud selle üle, kas ei tuleks eriti jaekaubanduses seada üles kutseoskuslike nõudeid nende suhtes, kes soovivad jaekaubanduse alal kaupmeestena tegelema hakata. Sel teel oleks võimalik kõrvaldada võhikuid kaubanduse alalt.

Suuremaks alaks jaekaubanduses on Šveitsis, nagu kõikjal, elatisvahendite kaubandus, mille all mõistetakse kauplemist toidu-, koloniaal- ja

tubakasaadustega, puuviljaga, konservidega ja muu sellasega.

Üldse kuulub 100.000 Šveitsis olevast kaubanduslikust ettevõttest ca 40% elatisvahendite kaupluste võrku. Selle hulka on arvatud ka maakauplused.

Talurahvatarvetekauplused (segakauplused) ei ole nii universaalse iseloomuga nagu meil, sest tihe ja heade teede võrgu ning väga hea ja eeskujuliku raudtee- ja autoliikluse tõttu on igal maalalaval kodanikul kerge pääseda linnadesse ja alevitesse, kus on eeskujulikud erialalised kauplused. Seepärast maakauplused on puhtal kujul elatisvahendite kauplused. Loomulik on, et säärasel riigis, kus elatisvahenditekaupluste võrk on tihe, on tarvis eeskujulikke organisatsioone, millised juhiksid seda kaubanduse ala ning seisaks selle huvide kaitsel.

Elatisvahendite kaubanduse organisatsiooni tipporganisatsiooniks Šveitsis on „Verband Schweizerischer Spezialehändler“. Liidu büroo asukohtadeks on Solothurn Šveitsi saksa kaupmeeste ja Lausanne Šveitsi prantsuse ja itaalia kaupmeeste jaoks. Mõlemate büroode eesotsas seisavad sekretärid, kes ka tegelikult liidu asju ajavad.

Liit annab välja oma häälekandjat „Spezialehändler-Zeitung“ saksa ja prantsuse keeles.

Liidu ülesandeks on koondada elatisvahendite jaekaupmeeste kohalikke organisatsioone, nende juhtimine, elatisvahendite kaubanduse huvide kaitse, kutseoskuse propageerimine, kursuste ja loengute korraldamine, ajalehe väljaandmine, elatisvahendite jaekaupmeeste päevade ja kongresside korraldamine jne. Liidu esimeheks on Jakob Lauri, kaupmees Safenwill'ist, kes ühtlasi on ka Rahvusvahelise Elatisvahendite Kaupmeeste Liidu presidendiks. Liidu büroo asetseb Lausanne'is. Rahvusvaheline Liit annab välja oma häälekandjat „Bulletin'i“ mis ilmub saksa ja prantsuse keeles. Kaupmeeste majanduslikke huve taotlemaid organisatsioone on Šveitsis mitu. Nendest olgu nimetatud järgmised sisseostu keskused:

1. Kolonial E. G. Burgdorf'is, käive 8 milj. Šv. franki;

2. Einkaufs- und Rabattvereinigung Liga, Baselis, käive 6,5 milj. Šv. franki;

3. Schweizerische Handelsgesellschaft, Orlikon'is, käive ca 4 milj. Šv. franki;

4. Kõige suurem ja vanem USEGO (Union Schweizerische Einkaufsgesellschaft Olten) asukohaga Oltenis ja aastase käivega üle 73 milj. Šveitsi frangi.

USEGO tegutseb koloniaal, elatisvahendite,

veini, tubakasaaduste, õlide, paberikauba, jne. müügiga ning omab kaks moodsat harukontorit, üks Lausanne'is ja teine Winterthur'is. USEGO on asutatud 1907. aastal 7 liikmega, nüüd on aga liikmete arv tõusnud üle 4.000-c.

USEGO on erilist rõhku pannud kaupade müügile oma kaubamärgi USEGO all, kuna kokkuleppel tööstustega lastakse müügile elatisvahendeid ja teisi kaupu USEGO märgi all. Need artiklid, mis kannavad USEGO kaubamärki, on saanud Šveitsis väga populaarseks ning leidnud laialdast tarvitamist ostjaskonnas. Ettevõtte osakapitalid tõusevad üle 5,5 milj. Šv. frangi.

Ettevõtte on üldse väga moodsalt organiseeritud: raamatu ja arvepidamine sünnib kiirelt vastavate büroo-masinate abil, edasi korraldab ettevõtte oma aktsionäridele ja nende äriteenijatele kursusi, annab välja oma aktsionäride jaoks erilehte, kuna ostjaskonna jaoks on määratud hoopis teised perioodilised väljaanded. Ettevõtte juures töötab ka aktsionäride matusekassa.

Sellasetl töötades juba üle 30 aasta on USEGO oma ülesandeks seadnud koondada era elatisvahendite jaekaupmehi ühiseks majanduslikuks jõuks, vastukaaluna peamiselt ühistegvusele.

A. Mändvere.

Laadakaubanduse ümberkorraldamine tarvilik

Laadakaubandus tohiks olla üks vanimaid kaubanduse vorme. On arvatud koguni, et laadad on põhjustanud esimeste linnade ja asulate tekkimise. Olgu sellega kuidas tahes, kuid on selge, et pooltsiviliseeritud riikides on laadakaubandusel täita kaunis tähtis osa rahvamajanduses.

Mida hallvemad on ühendusteel ja mida harvem on maa asustus, seda enam on eluõigust laadadel ja laadakaubandusel. Ka kõige algelises ühiskonnas tekib teatud spetsialiseerumine, kus tühe eseme tootjal tekib tarve seda vahetada teise isiku tootega. Kuni rahamajanduse tekkimiseni toimus sellase tarve rahuldamine otseselt toodete vahetamise näol.

Edaspidises kiires arenemiskäigus hakkab laadade osatähtsus järjekindlalt vähenema. Liiklemistingimuste ja rahva ostujõu paranemisega kinnitab oma kanna maale juba elukutseline kaupmees, kes tarvitajate nõudeid suudab alati selt ja võrratult paremini rahuldada kui see toimub laadal.

Kuid sellestki hoolimata ei kao laadad päe-

vapealt. Nende ilme muutub aga suurelt. Laadadel kauplemise peamiseks objektiks osutuvad suuremad elusloomad ja üldse säärased objektid, millega majapidamisi varustatakse harukordadel. Sellane laadakaubandus osutub veel teatud määrani eluajaliseks ka meie oludes, kus tühe maakaupluste võrk suudab täiesti rahuldada tarvitaja jooksvaid tarbeid.

Seaduseandlus on sunnitud selle arenguga kaasas käima. Nii näeme, et üldreeglina iga ärilist tegevust maksustades arvab seaduseandja mõnede kaupadega kauplemise laadadel maksuvabaks. Kuid arusaadavalt tõmbub see ring alataasa koomale. Esiteks ei pea riik õiglaseks laadadel maksuvaba kauplemist sellaste kaupadega, mille käive alatistes ärides käib maksu alla juba fiskaalsetes huvides. Samuti kannatab ebavõrdse võistluse all maksumaksja kaupmees, kelle tulude laekumisest maksu saamise otstarbel riik on kaudselt huvitatud. Lõpuks sumivad maksuvaba laadakaubandust piirama ka tarvitajate huvid, kel ebasoodsa tehingu hüvitamiseks on raske tabada kostjat — rändkaupmeest.

Ülaltoodud seisukohtadest on kõikides riikides maksuvabade laadakaupade nimestikke pidevalt revideeritud.

Meil ei ole sellast revisjoni enam pikema ajalt toime pandud. Selle tulemusel on silmanähtavad. Laadad on kaotanud oma esialgse mõtte, kujunedes välja mingisugusteks lõbustuskohtadeks, kus elukutselised rändkaupmehed sageli alavaartuslikku kaupa turustavad ja kus laada väline ilme ja sisu on täiesti vastolus heakorra, tervishoia ja muude ajakohasuse nõuetega.

Asi on arenenud nii kaugemale, et mõned edu-meelsed omavalitsused on oma määrustega pidanud täitma neid lünki, mis seadustes on tekkinud. Mõnede omavalitsuste piirkonnas on laadade pidamine täies ulatuses lõpetatud.

Nüüd üldine maksuseaduste revisjon kodifitseerimise näol toob kaasa küsimuse, missugusel määral võivad veel püsima jääda veneaegsed eeskinjad, mis meie oludes on täiesti iganenud ja mille lugemine ükski ei manab silme ette pildi omaaegsest vene laadast, mis meile on täiesti võõraks jäänud.

Vaadeltgem maksuvabalt laadadel müügiiks lubatud kaupade nimestikku: kivi, savi, tõkat, gudnon, küpsetatud leib, sool, kvass, susla ja „lihtrahva maiustused“; „lihtrahva“ riided ja jalanõud, kujutatud ja viitkaabud; „lihtrahva“ peen pudukaup ja laste mänguasjad, sirbid, viikadid, labidad jne.; tulitükid, tael ja tulekivid; lilled, taimed ja laululinnud; petrooleum; tee ja suhkur, mitte üle ühe suhkrupea; „Telliskivi“ tee, tagavaraga mitte üle 10 telliskivi jne. jne.

Sellane nimestik vastab praeguse aja nõuetele niisama palju, kui selles loetletud „tael ja tulekivid“, „telliskivi tee“ ja muu.

Kaugelt suuremas osas laadast ei kasutata enam kõiki lubatud soodustusi. Sel alal on ka ebavõrdses võistluses alaline kaupmehed kaugemale

ette jõudnud. Ridade viisi leidub aga igal laadal telke, kust „lihtrahva pudukauba“ nime all müütatakse alavaartuslikke esemeid; „lihtrahva“ riiete ja kaabude sildi taha on peitunud elukutselised valmisriietega kaubitsejad jne. Vabaks jäänud ruumi täidavad kirjutus reas igasugused loomaaiad, tsirkused, karusselliid, „osavus“-mängijad, inetud fotograafide kulissid ja muud säärased kahtlase väärtusega lõbustused.

Olukorra ebasüüdsusest saavad aru ka laatu korraldavad omavalitsused. Ei taheta aga nende korraldamisest loobuda väärarvamises, et laadakohtade rendi kaotus riivavat omavalitsuse sissetulekuid.

Sealjuures ei panda aga tahele kaudeid kaotusi, mida tunnevad otseselt kohalikud kaupmehed ja tarvitajad, mis aga omakorda kahjustavalt puudutab omavalitsust. Sellase ainelise kaotuse kõrval ei saa märkimata jätta, et niisuguse ilmega äritsemise korraldusest saadavad tulud oma iseloomult kipuvad kujunema ebasüüdsaiks.

Käesoleva aja ülesandeks olgu laadakaubandust juhtida neisse piiridesse, mis on kaasaja elust ja majandusest seatud ja lubatav. Laadadel peaksid kaduma elukutselised äritsejad, ülesostjad. Laadal maksuvabalt müüdavate kaupade hulka ei tohiks enam kuuluda ebamäärased „lihtrahva kaubad“ vastandiks mingele „harrasrahva“ esemele, ja lõpuks tuleks laadale või turule anda selle ainuke õige ülesanne, mille kohaselt seal olgu müügiiks lubatavad üksnes oma majapidamise, kalanduse või kodukäsitöö saadused.

Paranenud hõldekemisollude ja alatise kaubavarustajate võrgu tekkimise ja olemasolu tõttu ei ole õige kauemini eelistada iganenud kaubanduse avaldusi nendele vormidele, mis on ajakohased ja tsiviliseeritud ühiskonnas ainumõeldavad.

E. P.

Ratsionaliseerimise Komitee otsuseid

Otsus nr. 3.

Kauplustes müügilolevate kodumaal valmistatud villaste kaupade normeerimiseks.

Ratsionaliseerimise Komitee poolt 21. novembril 1938. a. vastuvõetud ja majandusministri poolt kinnitatud otsus kauplustes müügilolevate kodumaal valmistatud villaste kaupade normeerimiseks avaldatakse teadmiseks ja täitmiseks järgmiselt:

1) Kauplustes müügilolevad kodumaal valmistatud villased kaubad jagunevad täisvillaseks, villaseks, poolvillaseks ja villase seguks.

2) Kõik täisvillased kaubad peavad sisaldama vähimalt 97%, villased vähimalt 75%, poolvillased vähimalt 50% ja villase segu vähimalt 25% lambavilla.

Mitmevärviliste kangaste juures ei võeta arvesse selgesti eraldatavaid efektlõngu kuni 10% ulatuses ja vaipade juures aluspinna lõime toorainet.

Kohvik
FEISCHNER

Harju 48

Telefonid:

Tellimised 445-00

Šveitser 479-00

Kõnekapp 436-58

PUDUKAUBALADU

F. Braschinsky & Pojad

TALLINN, V. KARJA TÄN. 12, TEL. 436-90

MÜÜK SUUREL JA VÄIKESEL ARVUL

A/S.

EESTISIID

Ketramis- ja kudumisvabrik,
seadistatud 1932. aastal

VALMISTAB KÕIKSUGUSEID
RIIDEID JA LÕNGU

Tallinn, Viru t. 5, tel. 447-87
Tallinn, Viru t. 14, tel. 443-97
Tallinn, Laadaplats 129
Tallinn, Bekkeri as. nr. 5
Tartu, Poe tän. 2, tel. 10-17
Narva, Peetri plats 1
Viljandi, Tartu t. 1, tel. 30
Petersi, Turuplats 17, tel. 1-19
Tõrva, Tartu tän. 2
Rakvere, Tallinna tän. 25
Nõmme, Pärnu mnt. 90/92
Kuressaare, Lossi t. 3, tel. 1-81
Pärnu, Laidoneri tän. 12

ERITELLIMISTE VASTUVÕTMINE
RESTIDE MÜÜK

*Soovitame hooajaks
kaupmeestele en gros
soodsate hindadega:*

*värsket puuvilja
kulvatatud puuvilja,
pähkleid igat sorti
tooreid kofvlube
kõrvetatud kofvlube
rosinaid ja korinte
vällismaa velne
vafuvelne
võliskyit ja konjakaid*

K/K. JOH. TUSTI

VENE T. 4, TEL. 446-18

TALLINN

3) Kauplustes müügil olevate meeste palitua ja ülikonnariiete laius ei või kahekordse laiusega riide juures olla dekaateritult vähem kui 144 sm ja ühekordse laiusega riide juures 72 sm.

4) Villased kaubad peavad kandma etiketti, millele on märgitud kauba valmistaja firma nimetus ja kauba liik ning kangastel ka nende laius.

5) Kauplustes müügil olevad villase riide kangad peavad kandma kanga otstes riide pinnal selgesti loetavat valmistaja firma templit.

Selgituseks.

Juba enne Ratsionaliseerimise Komitee asutamist seisis pikemat aega päevakorral ülikonna- ja palituriiete laiuste normeerimine, mis algatati rätsepate poolt. Ratsionaliseerimise Komitee, asudes nimetatud küsimuse lahendamisele, kuulunud ära nii tekstiiltöösturite, riidekaupmeeste kui ka rätsepate seisukohad, leidis, et peale riide kanga laiuse tuleks normeerida ka villase riide kvaliteet.

Lähtudes nendest eesmärkidest otsustati, et meeste ülikonna- ja palituriiete laius peab olema kahekordse laiusega riide juures vähimalt 144 sm ja ühekordse laiusega riide juures vähimalt 72 sm. Villaste kaupade kvaliteedi klassifikatsiooni väljatöötamisel võeti aluseks rahvusvahelise villatöösturite organisatsiooni kongressidel väljatöötatud villaste kaupade normid.

Villased kaubad jagunevad: 1) täisvillaseiks, 2) villaseiks, 3) poolvillaseiks, 4) villase seguks, kusjuures kõik täisvillased kaubad peavad sisaldama minimaalselt 97%, villased 75%, poolvillased 50% ja villase segu 25% lambavilla. Nende protsentide arvestamisel ei võeta arvesse 10% ulatuses efektlõngu, s. o. sääraseid siidist jms. tekstiiltoorainest lõngu, mida kootakse riidesse riide mustril elustamiseks.

Villaks loetakse ka villase riide lappidest ja kootud esemeist karboniseerimise või muul teel saadud nn. uuendatud vill.

Otsus nr. 4.

Kauplustes müügil olevate kodumaal valmistatud puuvillaste kaupade normeerimiseks.

Ratsionaliseerimise Komitee poolt 21. novembril 1938. a. vastuvõetud ja majandusministri poolt kinnitatud otsus kauplustes müügil olevate kodumaal valmistatud puuvillaste kaupade normeerimiseks avaldatakse teadmiseks ja täitmiseks järgmiselt:

1) Kauplustes müügil olevad kodumaal valmistatavad puuvillased kaubad peavad kandma etiketti, millele on tähendatud kauba valmistaja firma nimetus.

2) Toorlõngapakkidele peab olema tähendatud peale kauba valmistaja firma nimetuse ka lõnga number, lõnga kordude arv ja lõnga netokaal.

3) Vabriku toorlõnga originaalpaki nonmaalkaal on 10 inglise naela ehk 4,535 kg, kusjuures netokaal peab olema vähimalt 4,48 kg, niiskusesisaldavusega kuni 8,5%.

Kalavõrgu- ja tamsalõngad müüakse tegeliku kaalu järgi.

4) Toorkangastele tuleb märkida kanga nimetus, laius ja riide ruutmeetri kaal grammides.

5) Toorkangaste ja -lõnga kaalus ning kangaste laiuses on lubatud kõrvalekaldumisi kuni 3% märgitud kaalust või laiusest.

Selgituseks.

Ratsionaliseerimise Komitees kerkis puuvillaste kaupade normeerimine päevakorrale koos villaste kaupade normeerimisega, kuna seegi ala vajab kiiret korraldamist. Ratsionaliseerimise Komitee, läbi rääkinud vastavate tööstuste esindajatega, leidis puuvillaste kaupade normeerimise teatud piirides olevat võimaliku ning töötas välja ülaltähendatud normid.

Normides on kõigepealt ette nähtud, et kõikidele puuvillastele kaupadele tuleb märkida valmistaja firma nimetus.

Kuna lõnga ostja on huvitatud kõigepealt sellest, et ta ostes saaks tööpoolast selle hulga, mille eest ta on maksnud, s. t. et talle oleks tagatud õige kaal, siis tuleb kõikidele toorlõngapakkidele märkida lõnga netokaal. Toorlõnga müüakse tavaliselt kindlas väljakujunenud ühikus, „pakis“, mille kaal on 10 inglise naela, s. o. 4,535 kg. Selle kaalu juure on arvestatud ka alus, millele keritakse lõng, ja sidumismäär. Puhas lõnga peab säärame originaalpakk sisaldama vähimalt 4,48 kg.

Puuvillastele toorkangastele tuleb märkida kanga nimetus, laius ja ruutmeetri kaal grammides, kuna riide ostjat huvitab peamiselt riide raskus, s. t. riide puuvillasisaldavus, ja riidekanga laius.

Kuna praktiliselt osutub võimatuks valmistada riidet absoluutselt täpse kaaluga ja laiusega, siis on lubatud kõrvalekaldumisi riide kaalust ja laiusest kuni 3%.

Otsus nr. 5.

Kodumaal pargitud nahkade normeerimiseks.

Ratsionaliseerimise Komitee poolt 21. novembril 1938. a. vastuvõetud ja majandusministri poolt kinnitatud otsus kodumaal pargitud nah-

kade normeerimiseks avaldatakse teadmiseks ja täitmiseks järgmiselt:

1) Kauplustes müügilolevad kodumaal parigitud talla-, pinsoli-, pastla- ja pealishahad peavad kandma parkija firma templit.

2) Talla-, pinsoli- ja pastlanahad ei või sisaldada veega valjauhtmatuid mineraalaineid üle 2%.

Veega väljauhetavaid aineid ei või sisaldada tallanahad üle 20%, pinsoli- ja pastlanahad üle 16%.

3) Talla-, pinsoli-, pastla- ja pealishahad ei või sisaldada niiskust üle 18%.

4) Pealishahadele peab olema märgitud pinnamõõt. Sellest kõrvalekaldumisi ei ole lubatud üle 3%.

Nahkadel alla 0,65 ruutmeetri on lubatud kõrvalekaldumised märgitud pinnamõödust kuni 0,0233 ruutmeetrit.

5) Nahkade analüüsimine toimub tingimustel ja korras, mis on kohaldatavad sõjaväele nahkade hankimisel.

Selgituseks.

Käsitööstuskoja nahatööstuse sektsiooni poolt algatati parigitud nahkade normeerimise küsimus, mis oli kaalumisel Majandusministeeriumis ja Kaubandus-tööstuskojas ning anti lõpuks Ratsionaliseerimise Komitee lahendada.

Ratsionaliseerimise Komitee, arutanud nimetatud küsimust vastavas erikomisjonis, leidis, et parigitud nahkade normeerimine on vajaline, ja töötas välja eespooltoodud normid, mis võeti vastu Ratsionaliseerimise Komitee poolt ja kinnitati majandusministri poolt.

Käesolev normeerimise otsus nõuab nahkadele firma ja pinnamõõdu märkimist ning püsivad normid kõrvalekaldumiste ja vee maksimaalse sisaldavuse kohta.

Kuna väiksemate nahkade juures ei võimalda täpsemadki mõõduriistad mõõta täpselt, siis on lubatud nahkadel alla ühe ruutjala ehk

0,65 ruutmeetri kõrvalekaldumisi märgitud pinnamõödust $\frac{1}{4}$ ruutjala ehk 0,0233 ruutmeetrit.

Nahkade võetavaid proove ei võeta naha osadelt, mis on katnud nahalooma pead või kubemeid. Võetud proovid hoitakse alal ja analüüsid tehakse vastavalt sõjaväe eeskirjadele.

Otsus nr. 6.

Müügiks valmistatava vankrimäärde normeerimiseks.

Ratsionaliseerimise Komitee poolt 21. novembril 1938. a. vastuvõetud ja majandusministri poolt kinnitatud otsus müügiks valmistatava vankrimäärde normeerimiseks avaldatakse teadmiseks ja täitmiseks järgmiselt:

1) Kodumaal müügiks valmistatav ja imporditav vankrimäärde ei tohi sisaldada täitmise otstarbel vett, mineraalaineid ega muid mittemäärivaid aineid.

2) Analüüsi määramisel vankrimäärde ei tohi sisaldada tuhka ja vett kokku mitte üle 10%.

3) Vankrimäärde pakendid peavad kandma etiketti, millele on märgitud valmistaja firma nimetus või registreeritud kaubamärk.

4) Neile nõudeile vastavat vankrimäärde võib nimetada „standardvankrimäärdeks“.

Selgituseks.

Meie tööstuse poolt toodetav vankrimäärde oli võistluses odavama hinna poole niivõrd oma kvaliteedilt langenud, et tarvitajad olid sunnitud vankrite määramiseks kasutama teisi määreaineid.

Asjast huvitatud ringkondade poolt pöördui Ratsionaliseerimise Komitee poole palvega olukorra parandamiseks ja kindla korra maksumapanekuks.

Arutades nimetatud küsimust vastava töötusala esindajate ja asjatundjatega töötati välja eelpooltoodud normid, mis leidsid nii töösturite kui ka Põllutöökoja ja Kaubandus-tööstuskoja heakskiitmise.

Kaubandus-tööstuskoja peakoosolekult

15. detsembril s. a. peeti koja peakoosolek. Enne peakoosolekut toimusid koja sektsioonide koosolekud, kus arutati koja 1939. a. tulude ja kulude eelarvet ja koja 1938. a. lisaeelarvet ning sektsioonide tegevuskavasid eelolevaks aastaks.

Peakoosoleku avas koja nõukogu esimees J. Sihver, mille järele asuti presiidiumi valimisele. Juhatusse ja sekretariaati valiti koja liikmed: A. Veiler, K. Uusma, V. Tamman, J. Karu ja V. Tiido.

Peakoosolekut juhatas koja nõukogu liige A. Veiler.

Esitatud päevakord võeti muutmata vastu.

Koja 1939. a. eelarvelõheneks sai söma koja juhatuse esimees J. Puhk. Peakoosoleku juhataja konstateris, et koja peakoosolek on koja juhatuse esimehe kõne koja sihtidest ja ülesandest eeloleval aastal üksmeelselt heaks kiitnud. Koja 1939. a. eelarve ja 1938. a. lisaeelarve võeti vaidlusteta vastu. Koja 1939. a. eelarve on tasakaalus Kr. 175.000-ga.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt

Kaubandus-tööstuskoja nõukoğu koosolekuilt

Johan Sihver valiti nõukogu esimeheks tagasi

Kaubandus-tööstuskoja nõukogu oli koos 12. ja 15. detsembril s. a.

Esimesel koosolekul võeti vastu koja 1938. a. lisaeelarve Kr. 28.000 suuruses ja koja üldkodu-kord ning kuulati ära koja esimehe J. Puhk'i informatsioon koja viimase aja tegevuse kohta.

Koosolekul 15. detsembril s. a. oli päevakorras koja nõukogu presiidiumi ümbervalimine, sest teatavasti valitakse nõukogu presiidium üheks aastaks. Kõik senised presiidiumi liikmed valiti tagasi. Seega jäi nõukogu esimeheks J. Sihver, abiesimeheks F. Tannebaum, sekretäriks V. Klaassen ja abisekretäriks J. Karu.

Intressimaksu seaduse eelnõu ei rahulda majandusringkondi

Maksude Peakomitee juures töötava maksude kodifitseerimise komisjoni poolt läbivaadatud intressimaksu seaduse eelnõu kohta esitas koda majandusministrile 12. det. s. a. pikema märgukirja, milles ta juhtis tähelepanu eelnõu sisulistele kui ka redaktsioonilistele puudustele ning palus hra ministrit, et nimetatud eelnõu ümber töötataks.

Kaubandus-tööstuskoda astus samme inglise riide kontingendi asjus

Kaupmeeskonnas tekitas mõnesugusel määral rahulolematust, et inglise riide 1938/39. a. kontingendi arvel kõiki sissetoodud kaupu ei lastud käesoleval aastal enne jõulusid turule, vaid määratud kontingendist lubati sisse tuua ainult 50%, kuna ülejääk pidi jääma uue aasta arvele.

Arvestades aga, et Inglise kaupade suuremaks müügi-hooajaks on just jõulueelne aeg, pöördus koda kaupmeeskonna soovil Kaubanduskomitee poole palvega, et käesoleval jõulueelsel müügi-hooajal lastaks turule aastakontingendi piires, aga teise poolaasta arvel sissetoodud ja juba kohal olevad riidekaubad.

Komitee otsustas, koja seisukohti arvestades, lubada komitee esimehel pärast kõigi asjaolude kaalumist oma äranägemise järgi anda sisseveoks lubasid ka teise poolaasta arvel neile kaupadele, mis on juba tollilaos.

Kindlustuslepingu seaduse eelnõu kava läbivaatamisel

Teatavasti puudub meil seni criseadus kindlustuslepingu kohta ja kõik sellega seoses olevad küsimused tuleb lahendada üldtsiviilseaduste alusel. Arnenud ja komplitseeritumaks muutunud kindlustusäri vajab vastavaid erinorme ja sellist tingituna on moodustatud Majandusministeeriumi juures erikomisjon kindlustuslepingu seaduse eelnõu kava läbivaatamiseks. Seaduse eelnõu aluseks on võetud peamiselt vastav Tšehho-Slovakkia seadus.

Kuna kõnesolev seaduse eelnõu puudutab esijoonel kindlustusseltsi, siis on kajas peetud rida erinõupidamisi, kus kindlustusseltside esindajad on ette toonud oma soovide ja arvamusid eelnõu kohta. Need soovid tehakse teatavaks Majandusministeeriumi erikomisjonile, mille töödest võtab osa ka koja direktor V. Simsivart.

Uued Tallinna sadama kombat

Koja juhatusel koosolekul 21. nov. kinnitati koja juures asuva „Sadamate ja Merekaubanduse komisjoni“ poolt väljatöötatud uued „Tallinna sadama kombat“. Tarve kommete ümberredigeerimiseks tekkis maaklerite ja laevaomanike hulgas juba mõne aasta eest, kuna 1929. a. registreeritud kombat kippusid ajast maha jääma ning osutusid mõningate küsimuste lahendamisel lünklikeks. Samuti oli alates 1929. a. registreeritud rida uusi kombelisi eeskirju, mis kommete kodifitseerimisel puudusid, asudes laialipõllatult üksikuis koja teataja numbriks.

Uued Tallinna sadama kombat eriliselt põhimõttelisi muudatusi võrreldes kehtiva korraga ei too, kuna, olles kombat, need konstateerivad vaid olevat olukorda. Lähitudes viimasest ja tähele pannes sadama moderniseerimise ja tegevuse kiirendamise tarvet on tunduvalt tõstetud seniseid laadimise-lossimise norme, viies need lähemale tegelikkusele. Veel on registreeritud rida aastate jooksul kujunenud kombelisi eeskirju kiiresti riknevate kaupade suhtes, millele järele on tekkinud vajadus seoses meie põllumajandussaaduste ekspordi kasvuga ja permanentsemaks muutumisega. Tariifilises osas on muudatusi väga vähe, üldiselt on püütud alandada masskaupade laadimise-lossimise hindu, viies need enam-vähem Riia sadama laadimise-lossimise tariifide tasemele. Ka on maaklerite taakse alandatud osalaadungiga ja eriotstarbel saabuvaile laevadele.

Arutati toornahkade väljaveo kontrolli teostamise määruse kava

Riigikogus vastuvõetud toornahkade väljaveo korraldamise seaduse alusel on Põllutöoministeeriumis välja töötatud toornahkade väljaveo kontrolli teostamise määruse kava.

Nimetatud kava oli koja palvel ka kojale seisukohavõtuks saadetud.

Määruse kava esimene osa näeb ette kontrolli teostamise korra, mis toimuks Põllutöoministeeriumi põllumajanduse-osakonnale alluvate toornahkade kontrollöride kaudu. Sellane kontroll teostuks eksportööride kirjaliku soovivalduse põhjal, kusjuures kontrollör on üldreeglina kohustatud kontrollimiseks ettepannud toornahkadest kontrollima vähimalt 10%, välja arvatud vasikannahad, mida kontrollitakse väh. 5%.

Kava näeb ette ka edasikaebe võimaluse kontrollöri otsuse peale, mis esitatakse põllumajanduse-osakonnale hiljemalt 2 päeva jooksul. Kuni kaebuse otsustamiseni peetakse nahad kinni.

Seadusega ettenähtud kontrolli erimaks tuleb tasuda enne kontrolli teostamist.

Määruse kava teine osa on palju tähtsam ja sisaldab toornahkade kvaliteedi liike, mille alusel toornahku väljaveoks tuleb sorteerida. See liigitus on määruses väga üksikasjaline ja läheb tunduvalt lahku seni meil üldiselt maksvuselt olnud liigitusest, mille alusel toornahad meil välismaale läksid ja millega meie toornahkade ostjad olid pikka aega aastate jooksul juba täiesti harjunud.

Määruse kava näeb veel ette, et välja vedada ei ole üldse lubatud praaknahku, kuna vigastatud nahku võib eripakkendis ühe saadetise kohta loomannahkade juures olla kuni 20% ja lamba- ja vasikanahkade juures kuni 10%.

Samuti on ette nähtud, kuidas peavad nahad olema pakitud välisturule saatmiseks.

Kaubandus-tööstuskojas peetud sellekohasel erinõupidamisel leiti, et kontrolli teostamise kord on üldiselt vastuvõetav, kuid kontrollile ei peaks alluma kaup, mis võetakse ostja poolt vastu siinsamas kohal peal. Samuti leiti, et kui nahad osutuvad kontrollimisel sellaseiks, et neid välja ei lasta, tuleks tagastada ka ettemaksetud erimaks või vähimalt osa sellest.

Vastuvõetamatud ja eluvõõrad leiti olevat toornahkade kvaliteedi liigid. Leiti, et ettenähtud liigituse alused on toornaaha-kaubanduses ebaotsustarbekaad ja asjatult keerulised ning et tuleks üldiselt jääda praeguse väljakujunenud liigituse

juure, kus loomanahad jagatakse kolme liiki ja karusnahad nelja liiki, mis vastaksid ka teistes maades väljakujunenud liikidele.

Samuti leiti, et ei ole rahvamajanduslikult millegagi põhjendatud, kui ei lubata kindla erimärgi all vedada välja praaknahku, mida kodumaa tööstus ei suuda ära tarvitada ja mille eest välisurgudel suhteliselt siiski korralikku hinda saadakse.

Nõupidamisel selgunud seisukohti selgitati koja esindajate poolt vastavalt nõupidamisel ministeeriumis.

Kaubandus-tööstuskoda kaalub kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse muutmist

Majandusministeeriumi juures tegutsev Ratsionaliseerimise Komitee algatas kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse muutmist selles mõttes, et kehtiva seaduse järgi majandusministeeriumil olevaid õigusi teha oma määrusega ettekirjutusi, missuguses ukuses, arvus, moodsus või kaalus võiakse kaupu turustada, laiendada ka ja antaks ministrile õigus ka ette kirjutada, missuguses kvaliteedis või koosseisus võiakse kaupu turustada. See täiendustepanek on tingitud käimasolevast standardimisest.

Ei oleks huvitusega märkida, et seni on majandusminister temale eelpoolnimetatud seadusega antud sellekohast õigust kasutanud pesu- ja saunaseepide kaalu normeerimiseks, samuti on ta oma sellekohase määrusega seadnud üles nõude, et õmblus- ja märkniihtidel peab olema märgitud nende pikkus ning piirituse, viina, napsi, lühõõri, veini, õlle, piima, koore ja karastavate jookide pudelitel nende maht.

Ühtlasi on minister oma määruses nõudnud ka firma nimetuse tähendamist ülalnimetatud kaubaesemeil.

Kaaludes Ratsionaliseerimise Komitee ettepanekut, mis ka koja poolt heakskiitmist leidis, on Kaubandus-tööstuskojas tõusnud üles veel rida teisi ettepanekuid kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse täiendamiseks.

Nii on kojast kaalumisel töösturite ettepanek täiendada seadust selles mõttes, et keelataks ära ettevõttele kasutada teistele ettevõttele kuuluvaid ja eri kaju ning firmamarki omavaid ning korduvaks tarvitamiseks ettenähtud pakendeid (pudelid, vaadid jne.); samuti on põhjalikumalt kaalumisel, kas ei oleks otstarbekohane keelda preemiade ja kingituste andmise kuulutamise. Viimane küsimus on tekitanud laiemaid põhimõttelisi mõttevahetusi ja otsust selles küsimuses ei ole veel tehtud.

Edasi on aga üksmeelselt pooldatud, et äride juubeli jne. kuulutustes ei tohiks märgitud olla selle puhul tehtavad hinnaalandused.

Ka näib pooldamist leidvat ettepanek, et Kaub.-tööstuskoja juures kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse alusel tegutsevale lepituskomisjonile antaks sõnaselgelt õigus mõista välja ka kahjutasu kuni kr. 1000.— tülitamise ja mittehinnatavate kahjude eest.

Pikemaid mõttevahetusi on olnud veel ka mõnede teiste kõne all oleva seaduse muutmisel puutuvate küsimuste kohta.

Kõik need küsimused selguvad kojas lõplikult lähemal ajal, mille järele koja poolt esitatakse ka vastavad ettepanekud Majandusministeeriumile käigu andmiseks.

Tähelepanuks ettevõtete pidajatele

Tallinna linnavalitsuse rahandusosakond palub teha ettevõtete pidajatele teatavaks, et äritunnistuste väljaandmine linnakassast 1939. a. peale on alanud. See toimub vana ärimaksu seaduse alusel. Soovitame ettevõtete pidajatele äritunnistused lunastada aegsasti, et hoiduda töökuhjumist aastavahetusel ja et äritunnistused oleksid lunastatud uue aasta alguseks.

Soome kaubamess

Korraldatakse Helsingis O.-ü. „Suomen Messut“ poolt 25. märtsist kuni 2. aprillini 1939. Messil on lubatud esitada ka välismae kaupu, kuid ainult sellaseid, mida Soomes ei valmistata. Mess peetakse Helsingi messihallis.

Tšehho-Slovakkia uus aadressraamat

Tšehho-Slovakkia vabariigi saatkond Tallinnas teatab, et käesoleva aasta lõpul ilmub Praha Mustermessi väljaandel uus Tšehho-Slovakkia aadressraamat. Nimetatud raamat trükitakse äride ja kaupade nimestikuga neljas keeles — inglise, saksa, prantsuse ja hispaania.

Uue aadressraamatu väljaandmine on tingitud Tšehho-Slovakkia uuest majanduslikust olukorrast ning ka sellest, et välismaal sageli Tšehho-Slovakkia majanduslikku olukorda ning ka ekspordivõimeid hinnati ebaõigesti.

Eesti saatkond Prahast

teatab Tšehho-Slovakkia välisministeeriumi palvel, et kaubandus- ja tööstuskoda Kosice's ei ole enam õigustatud andma päritolutunnistusi tšehhi kaupadele.

Üleriiklik Riidekaupmeeste Ühingu alustab tegevust

Üleriiklik Riidekaupmeeste Päev tunnistas käesoleva aasta oktoobrikuus üksmeelselt tarvilikeks Üleriikliku Riidekaupmeeste Ühingu ellukutsumise, et sellase organisatsiooni kaudu koostöös töösturkonnaga taotleda riideturu paremat korraldust ja edukamalt võidelda riideturgu desorganiseerivate nähtuste vastu.

Päeval valitud kahekümneliikmeline toimik Tallinna Kaupmeeste Seltsi esimehe N. T. Eliste eesistumisel töötas välja tavalistest sellisuliste ühingute põhikirjadest märksa erineva põhikirja, mis nüüd ka Siseministeeriumi poolt registreeriti. Seega võib ühingu oma tegevust alata. On juba ka alanud liikmeks astuda tahtjate registreerimine, mis kuuldavasti toimuvat clavalt, kuna tarvet sellase riidekaupmeeskonna üleriikliku erialalise organisatsiooni järele on kaupmeeskonnas tuntud juba pikemat aega.

Uus ühingu oma ülesandeks seadnud koondata üle riigi niihästi kangais kui ka valmis kujul riidega kaupleva kaupmeeskonna, kelle arvu võib ümarguselt hinnata poolele sajale. Ühingu asutav peakoosolek toimub juba jaanuaris.

Eesti-Läti kaubanduslepingu

läbirääkimisist, mis algasid Tallinnas 13. detsembril, võtab Kaubandus-tööstuskoja esindajana osa koja nõunik K. Mauritz.

Äride register

Õiendus: „K.-t.-k. Teatajas“ nr. 23 äride registri andmis oktoobrikuu teisel poolel registreeritud muudatustes nr. 85 ilmneva vea asemel peab olema: VEF Eesti osakonna asukohaks on Tallinn, Harju 21 (enne Pikk 25).

Novembrikuu esimesel poolel

Registreeritud uued firmad:

216. Georg Valdmann, Jõhvi, Narva 61, transport veoautoga.

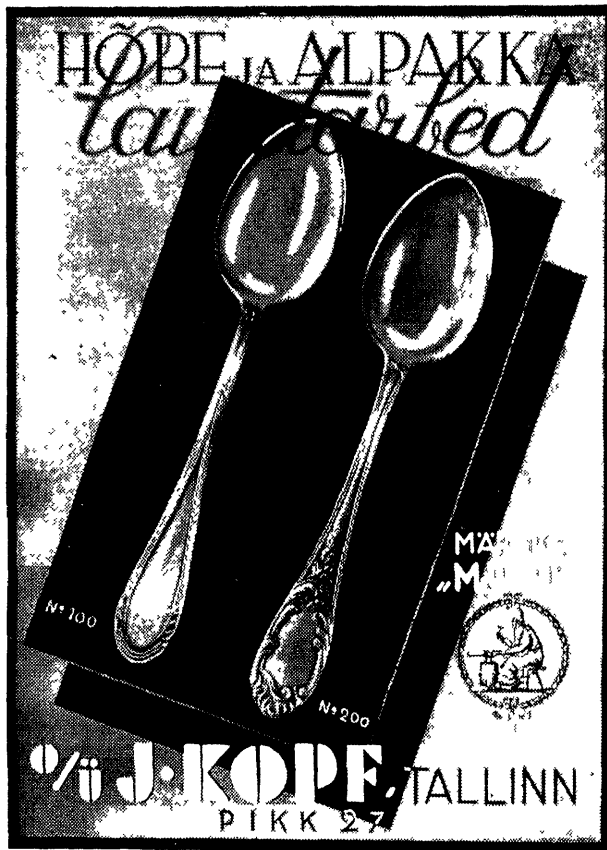
217. Sohvie Vann, Salme v., Indu k., segakauplus.
218. Oskar Vares, Kiiu v., Kuusalu alevik, veoäri.
219. Emeline Vatter, Lelle v., Hiiekõnnu alevik, toiduainete- ja õllekauplus.
220. Teodor Veimann, Nõmme, Glehni 12, reklaamkohtade üürimine.
221. Osvald Vendel, Tallinn, V. Patarei 11, toiduainetekauplus.

222. H. Vendelin, Suure-Kõpu v., Metsküla, segakauplus, ärip. Hugo Vendelin.
223. J. Vergi ja Ko, Rakvere, Rohuaia 2, puutööstus; täisühing, täisosanikud Johannes Vergi ja Johannes Tinnuri, ühingu osakapital Kr. 500.—
224. Andrei Vetka, Tartu, Turuhoone 33, lihasaaduste müük.
225. Allu Viibur, Ambla alevik, Pikk 9, õllekauplus.
226. M. Viilep, Narva, Tallinna mnt. 64, toiduainetekauplus, ärip. Mihkel Viilep.
227. Eduard Viin, Tallinn, Pärnu mnt. 99, söögisaal.
228. Restoran „Sakala“ J. Viitak, Suure-Jaani, Pärnu 9, ärip. Jaan Viitak.
229. A. Villemson, Viljandi, Lossi 37, rätsepätöökoda, ärip. Arnold-Johannes Villemson.
230. S. Villemson, Tallinn, Lossipl. 3, toiduainetekauplus, ärip. Sofie Villemson.
231. Maria Vilnit, Misso v., Kriva talu, saeveski.
232. Dimitri Vinogradov, Petseri v., Tekšino k., segakauplus ühes õllemüügiga.
233. S. Vinogradov, Narva, Ingeri 42, vahetalituskontor, ärip. Stepan Vinogradov.
234. J. Virkus, Kärstna v., Murikatsi, jahu- ja saeveski, ärip. Juhan Virkus.
235. A. Visnapuu, Rakke v., Rakkas, saapakauplus, ärip. Arnold Visnapuu.
236. August Volberg, Pärnu, Riia mnt. 17, lihakauplus.
237. Voll, Tallinn, Tartu mnt. 22, rauakauplus, ärip. Marta Voll.
238. Voldemar Voogre, Rakvere, Laada 16, puuhoov.
239. A. Vorbe, Kohila v., Kohila alevik, koloniaalkauplus, ärip. Armand Vorbe.
240. Johannes Võrno, Rägavere v., Kantküla, segakauplus.
241. Aleksander Väin, Undla v., Hulja k., segakauplus.
242. Juuksetööstus „Mai“ V. Väin, Tallinn, Kopli 106, ärip. Veronika Väin.
243. Ida Väärsi, Tartu, Kivi 23—1, rõivaõmblemisetöökoda.
244. Arnold Ōun, Iisaku v., Sõrumäe k., segakauplus.
245. Tallinna seemnekauplus M. Ülesoo, Tallinn, Pärnu mnt. 4, aiaviljaseemnete müük, ärip. Mai Ülesoo.
246. L. Üllaste ja A. Hirtentreu, Tallinn, Tõnismägi 3, koloniaalkauplus; täisühing, täisosanikud Ludvig Üllaste ja Alice Hirtentreu, ühingu osakapital Kr. 700.—
247. J. Üts, Tartu, Kompanii 12, mööblitööstus, ärip. Johannes Üts.
248. A. Utt, Tartu, Puistee 34—2, rõivaõmblemisetöökoda, ärip. Amanda Utt.
249. Olga Žirnov, Tallinn, V. Kompassi 18, vanakraamikauplus.
250. Olga Žirnov, Kasepää v., Raja k., segakauplus.

Registreeritud muudatused:

1. I. D. Advokati välisfirmade esinduse asukohaks Tallinn, Viru 9 (enne Vanaturg 1).
2. Karl Ahmann jätkab äritegevust, avades Tartus, Turuhoone 34 lihasaadustekaupluse firma all „K. Ahmann“.
3. Voldemar Altroff jätkab äritegevust, avades Tallinn, Vismari 12, toiduainetekaupluse firma all „Vold. Altroff“.
4. Linda Astrem lõpetanud antikvariaadi Tallinn, Roosikrantsi 8-a, tema juhuslikkude asjade kaupluse asukohaks Tallinn, Roosikrantsi 15.
5. Marie Aviku perekonnanimeks „Annis“ ning tema Tallinnas, Nunne 11 asetseva kaupluse firmaks: Kujutatud asjade äri „Soliid“ M. Annis; kaupluse Tallinn, Narva 4 lõpetanud.
6. Pauline Dorbek'i toiduainetekaupluse asukohaks Tartu, Jaama 68 (enne Riia 85).
7. Tubade väljaüürimine „Mon Repoo“ Elviira Feillet, asukohaks Pärnu, Merepuistee 14 (enne Merepuistee 8).
8. Hilda Fuchs'i perekonnanimeks „Aduri“ ning tema Tartus, Puistee 49-b asetseva toiduainete- ja piimakaupluse firmaks „H. Aduri“.
9. Amanda Gnidin jätkab äritegevust, avades Tallinn, Vilmsi 2 toiduainetekaupluse.
10. Marie Grassmandorfi perekonnanimeks „Soomuste“ ning tema Narvas, 7. Peetri 6 asetseva toiduainete- ja piimakaupluse firmaks „M. Soomuste“.
11. Tiit Hamburgi perekonnanimeks „Sepik“ ning tema Juuru vallas asetseva toiduainete-kaupluse firmaks „T. Sepik“.
12. T.-Ü. Riidevärvimistööstus „Ekstra“ om. O. Hermann ja Ko, asukohaks on Tartu, Raekoja 33.
13. Heimar Jürgenson jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Koidu 56-a kaupluse firma all „Värvi- ja kosmeetikakauplus „Koskem“ H. Jürgenson“.
14. Valter Jürgenson'i perekonnanimeks on „Lillepõld“ ning tema Tartus, Narva 27 asetseva pagari- ja leivaäri ja -tööstuse firmaks on „Valter Lillepõld“.
15. Aleksander Kaasiku Tallinnas, Viru 13 asetseva ettevõtte firmaks: Kohvik-veinirestoran „Hungaria“ A. Kaasik.
16. Alide Kapman jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Heeringa 22, toiduainetekaupluse firma all „A. Kapmann“.
17. Liina Keermaa jätkab ainuisikliku äripidajana äritegevust Tallinnas, Reimani 28 firma all: Juuksetööstus „Hellas“ L. Keermaa.
18. August Kender on alanud tegevust ehitusettevõtjana; varem reg. veoäri peab edasi Petseris, Kastani 6.
19. Johanna Kraisi ees- ja perekonnanimeks ning tema Kohila vallas asetseva toiduainete-kaupluse firmaks „Anni Tuulmets“.
20. Aleksander Kruuspann jätkab äritegevust, avades toiduainete- ja piimakaupluse Tallinn, Lõuna 16.
21. Aleksander Kuum avanud Anija vallas, Kehras veel teise söögimaja.

22. Irmgard Langi avanud Rapla vallas, Rapla alevikuks pudukaupluse, varem registr. valmisriietäiri peab edasi.
23. Marie Leinfeldt jätkab äritegevust, avades Narvas, Suur 18, toiduainetekaupluse.
24. Nikolai Lindorfi ees- ja perekonnanimeks „Raid Lindorg“ ning tema Tallinnas, Tulbi 9 asetseva metallitööstuse firmaks „Masinatööstus Lindorg“; prokuristik Andrei Lindorg.
25. Ernst Lodeson lõpetanud Tartus, Herne 33 toiduainetekaupluse ja avanud Mooste vallas segakaupluse.
26. Marie Lukas jätkab äritegevust, avades Narva-Jõesuus, Vabaduse 30, pudukaupluse firma all „M. Luukas“.
27. August Luuse jätkab äritegevust, avades Elvas, Pikk 8, lihakaupluse.
28. Ebba Martinson avanud Tallinnas, Roosikrantsi 19, koloniaal-, veinikaupluse ühes puuvilja, veini j. t. impordiga firma all „Delikatess“ E. Martinson, millise firma all peab edasi koloniaalkauplust Tallinn, Pärnu mnt. 16.
29. Friedrich Männamaa toiduainetekaupluse asukohaks Nõmme, Ida 22 (enne Ida 25).
30. Evald Ojasoo segakaupluse asukohaks Väinjärve vald, Ramma küla (enne Võhmata vald).
31. Editha Pacheli perekonnanimeks on „Jõe“, tema tööstuse asukohaks Tallinn, Kõleri 16—1 (enne Aia 1) ning firmaks: Vaibapunumisetööstus „Orient“ Editha Jõe.
32. Eduard Palk jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Paldiski mnt. 25 kasti- ja puitvillatööstuse firma all „Eduard Palk“.
33. Juhan Parts avanud Tartus, Piiskopi 6, tsementsaadustetööstuse ja peab edasi tööstust Tartus, Näituse 19, mõlemaid ettevõtteid firma all „J. Parts“.
34. Alice Pedasto esinimeks „Reet“ ning tema Pärnus, Riia mnt. 275 asetseva toiduainetekaupluse firmaks „Reet Pedasto“.
35. Benita Pihlakas (end. perek.-nimi Baltemment) jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Katusepapi 15, toiduainetekaupluse.
36. Mihail-Johannes Pikhofi ees- ja perekonnanimeks ning tema Iisaku vallas, Kauksi külas asetseva segakaupluse firmaks „Immo Pikhork“.
37. Johan Pillman'i ees- ja perekonnanimeks ning tema Parnus, Suur Kuke 58 asetseva toiduainetekaupluse firmaks „Juhan Painit“.
38. Marta Pokki perekonnanimeks „Raabe“ ning tema Tartus, Ülikooli 33 asetseva maitseainetööstuse firmaks „Raabe“.
39. Jaan Põldi jalanõude parandamise töökoja asukohaks Tallinn, Uus 27 (enne Olevimägi 13).
40. Keemiatööstus „Produkt“ mag. chem. H. Raudsepp, asukohaks Tallinn, Bekkeriteh. 58 (enne Tartu, Tiigi 78).
41. Armilda Reinok'i Tallinnas, V. Karja 4 asetseva ettevõtte ärialuks kohvi-, koloniaal- ja viinakauplus, eksport-import.
42. Hermann Reinvee lõpetanud Tähtvere vallas jahuveski pidamise ja avanud Rõngu vallas jahuveski ja villatööstuse.
43. Akilina Rifka jätkab äritegevust, avades Tallinn, Orase 8, toiduainetekaupluse.
44. Jakob Roosi toiduainetekaupluse asukohaks Pärnu, Suur-Sepa 4 (enne Laidoneri 22).
45. Oskar Ruuse jätkab äritegevust, avades Tallinn, Luha 14, põletispuude müügi.
46. Erna Sabolotny avanud pagariäri Narvas, Posti 67 ja pagaritööstuse Posti 57, samas asetsevat pagariäri peab edasi. Firmaks on „E. Sabolotny“.
47. Lydia Saharova perekonnanimeks „Vassilkovsky“ ning tema Tallinnas, V. Sadama 11 asetseva ettevõtte firmaks: Segakauba-kontor „Neptun“ omanik Lydia Vassilkovsky.
48. Vilhelm Schliep jätkab äritegevust, avades Viljandis, Tallinna 38, toiduainetekaupluse firma all „V. Schliep“.
49. Gottfried Schneider'i ees- ja perekonnanimeks ning tema Kilingi-Nõmmes, Kiriku t. 4 asetseva pagariäri firmaks „Villu Sillari“.
50. Verner Schubbe jätkab äritegevust isikliku agendina õlide alal Tallinnas, Kõleri 10—4.

51. Ernst Sidron jätkab äritegevust, avades Vaivara v., Sillamäel pagariäri firma all „E. Sidron“.
52. Jaan Siilbaumi perekonnanimeks „Sillat“ ning tema Orava vallas asetseva jahuveski firmaks „Jaan Sillat“.
53. Johannes Simensoni ees- ja perekonnanimeks Juhan Alvre ning tema Tartus, Narva 74 asetseva ettevõtte firmaks: Saapatööstus „Marss“ Juhan Alvre. Saapakaupluse Tartus, Narva 58, on lõpetanud.
54. Aleksander Sutt, Nõmme, Vaigu 3—2, jätkab äritegevust ehitusettevõtjana firma all „Ehitusettevõtja Aleksander Sutt“.
55. Ludvig Suuderi perekonnanimeks „Seljamäe“ ning tema Koonga vallas asetseva jahuveski firmaks „Ludvig Seljamäe“.
56. Alma Tambergi segakaupluse asukohaks Põltsamaa, Jõgeva mnt. 15 (enne Pilstvere, Võhma 5).
57. Paul Tammai jätkab äritegevust, avades Tallinn, Girgensoni 1, toiduainetekaupluse firma all „Paul Tammai“.
58. „Kummitempli-, metalltempli- ja mehaanikatööstus A. Targama“, Tallinn, Nunne 18, äripidaja Alma Targama surnud; ettevõtte tegevust jätkab ainuisikliku äripidajana Jüri Targama endise firma all.
59. Ferdinand Tarvi (end. nimi Tonikov) jätkab äritegevust agendina Tallinn, Girgensoni 8/2 firma all „F. A. Tarvi“.
60. Alice Tikerbergi perekonnanimeks „Talvoja“ ning tema Inglise v. asetseva koloniaalkaupluse firmaks „Alice Talvoja“.
61. August Tikoffi perekonnanimeks „Vari“ ning tema rätsepatöökoja firmaks „Aug. Vari“.
62. Anna Tillmann avanud Tartus, Kuperjanovi 70, toiduainetekaupluse; Vastse-Kuuste v. asetsevat talurahvatarvetekauplust peab edasi.
63. Hilda Tomson jätkab äritegevust, avades Pärnus, Riia mnt. 23, puutööstuse.
64. Jaan Tomson jätkab äritegevust, avades Saulepi vallas jahuveski ja lauasaagimistööstuse.
65. Viktor Tšernitsky perekonnanimeks „Taru“ ning tema Voka v., Toilas asetseva segakaupluse firmaks „V. Taru“.
66. Adolf Turba jätkab äritegevust, avades Tallinn, Roosikrantsi 7, nukutööstuse ja paranduse firma all „Adolf Turba Nukutööstus ja -kliinik“.
67. Johannes Valdt jätkab äritegevust, avades restorani Tallinn, Merepuiestee 10. firma all: Restoran „Must Kass“ Johannes Valdt.
68. Kaubanduskontor Valmet & Ko asukohaks Tallinn, Hariduse 11 (enne Roosikrantsi 16).
69. Aleksander Vehrt jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Kopli 2-a, kirjutustarvete-, tapeti- ja värvikaupluse firma all „A. Vehrt“.
70. Ella Vengerfeldt avanud Pärnus, Kalevi 37 saapakaupluse. Ettevõtteid Tallinnas ja Tartus peab edasi. Firmaks on „E. Vengerfeldt“.
71. Valdine Veski koloniaalkaupluse asukohaks Emmaste v., Lassi küla (enne Engo küla).
72. Mihail Voinovi toiduainetekaupluse asukohaks Narva, Uusliin 45 (enne Pihkva 41).
73. Marie Volbergi toiduainetekaupluse asukohaks Pärnu, Karuselli 4 (enne Suur-Sepa 4).
74. Aleksander Võsu lõpetanud jahuveski pidamise Kambja v. ja avanud Koiola v., Eoste k. jahuveski ja elektrijaama firma all „A. Võsu“.
75. Paul Öuna pi toiduainetekaupluse asukohaks Peresaare as., Tudulinna v. (enne Kasepääl vald).

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Liidia Arvisto, Tallinn, Kõie 13, toiduainete- ja piimakauplus.
2. V. Birk, Tartu, Ööne 24, agendina äritegevus ja Tartu, Võidu 5, söögisaal.
3. Helmy Breyer, Tallinn, V. Karja 1, keemiline puhastus ja dekateerimine.
4. H. Ermann, Raasiku v., Raasiku alevik, segakauplus.
5. Jüri Feldmann, Tallinn, Seebi 8, toiduainetekauplus.
6. Alide Finger, Rakvere, Karja 9, kunstvilla-tööstus.
7. Kaubanduskontor „Salta“ Louis Frankenthal ja Ko, Tallinn, Koidula 14—4.
8. Grohmann & Ko, Tallinn, Kuninga 5 (enne V. Karja 1), fototarveteäri.
9. Peeter Heliste, Pindi vald, segakauplus.
10. Restoran „Pärnu“ E. Ibrus, Tallinn, Pärnu mnt. 53.
11. Söögisaal „Ilmarine“ V. Javorsky, Anija v., Kehra.
12. K. Jõgi pärija, Kaisma v., Kärgu alevik, apteek.
13. Mehaaniline puutööstus „Virus“ H. Kalmसार, Rakvere, Saue 2.
14. Juuksetööstus „Hellas“ L. Keerma ja P. Pärn, Tallinn, Reimani 28.
15. M. Kruusimägi ja Ko, Tallinn, Vana-Kalamaja 25, pagari- ja kondiitriäri ja -tööstus.
16. Kille jahu- ja villaveski I. Kulkin, Abja v., Kille veski.
17. Liisabet Kübar, Rakvere, Tallinna 42, puusärgitööstus.
18. K. Kühn, Narva, 7. Peetri 17-a, toiduainete- ja piimakauplus.
19. Ed. Lauks, Narva, Jaama 4, toiduainete- ja piimakauplus.
20. Juhan Lehtmets, Aadu Urvet, Johannes Lillemägi, Püssi v., Püssi as., veoäri.
21. Pliiatsitööstus „Vallira“ P. Leppik, Pärnus, Loosi all.
22. Joosep Leps, Tallinn, Laadapl. 179, nahakauplus.
23. J. Lilleorg, Narva, Suur 17, lihakauplus.
24. Kudumistööstus I. Lopavok, Tallinn, Kopli 38.
25. K. Mahlapuu, Tartu, Tähe 62, toiduainetekauplus.
26. Ed. Nurberg, Tallinn, Sireli 2, puuhoov.
27. J. Paabus, Röpina v., raudkivide lõhkumine ja vedu.
28. Joh. Padar, Tartu, Mäe 12, toiduainetekauplus.

29. R. Pahlberg'i ja E. Ohaka küttepuude transport, Tallinn, Sõjaväe küttepuude laadused.
30. Toomas Paju, Rakvere, Malmi 19, toiduainetekauplus.
31. Ida Pallo, Kavilda v., segakauplus.
32. Julius Pau, Tallinn, Võrgu 1, toiduainetekauplus.
33. Kurt Peltzer, Kärkla, turbatööstus.
34. Liisa Pihlap, Tartu, Kompanii 1, liha-kauplus.
35. Artur Plaks, Haanja vald, metsatööstus.
36. Herman Pohla, Nõmme, Särje 4, telefoni-kaabli maandamise tööd.
37. B. ja L. Prikk, Kohtla-Järve, koloniaal- ja segakauplus.
38. J. Puhk, Anija v., Kehra, lihakauplus.
39. Juhani Pöldman, Tallinn, Kopli 2-d—2, maalritööd.
40. Alma Raasemann, Kärkla, Vilmsi 18, toiduainetekauplus.
41. Johanna Rahu, Rakvere, Tallinna 8, saun.
42. Marie Rast, Häädemeeste v., jahu- ja saeveski.
43. Miina Ratas, Tallinn, Härjapea 21, toiduainetekauplus.
44. O. Rebane, Nõmme, Ida 22, toiduainetekauplus.
45. F. Reiman, Viljandi, Jakobsoni 11, mütsi-kauplus.
46. Samuel Sohatševsky, Tartu, Söögiturg 1, mütsi- ja karusnahkadekauplus.
47. August Sutt, Petseri, Poska 6, tee- ja söögi-maja.
48. J. Tabur, Tallinn, Alevi 9, küttepuude-kauplus.
49. „Rae“ villatööstus R. Tamme, Uue-Vändra vald.
50. J. Tammesalu, Tallinn, Pärnu mnt. 118, talurahvatarvetekauplus.
51. Juhani Taats, Pornuse v., Kulla alevik, toiduainetekauplus.
52. Oskar Tikkop, Elva, Valga mnt. 7, linaja viljakauplus.
53. J. Toodu, Narva, Kuuri 5, savitööstus.
54. H. Toru, Tartu, Toomemäel, limonadikiosk.
55. I. Tulpe, Tallinn, Tartu 47, kübaraäri.
56. Linda Turba, Tallinn, Roosikrantsi 13, nukutööstus ja -kliinik.
57. Alfred Türkson, Röpina v., Röpina alevik, liha- ja vorstikauplus.
58. I. Unt, Viimsi v., Piriita, kondiitri- ja pagari-saaduste müük.
59. Joosep Vaher, Tallinn, Müürivahe 36, piimakauplus.
60. Rudolf Vamper, Tallinn, Roopa 8, toiduainetekauplus.
61. Hermann Veide, Pärnu, Paju 7, toiduainetekauplus.
62. Säreve villatööstus, jahu- ja saeveski ja elektriijaam Emilie Viirmann, Türi.
63. Herman Vilibert, Tallinn, Lutri 14, toiduainetekauplus.
64. Helene Vinter, Tallinn, Tehnika 21, keemilise riie puhastamise tööstus.
65. Kodumaa vabrikute riidekauplus B. Volga & H. Palm, Tallinn, Pärnu mnt. 4.
66. Johan Vorbe, Kohila v., Kohila alevik, koloniaalkauplus.
67. M. Välimees, Tallinn, Pärnu mnt. 17, toiduainetekauplus.

Novembrikuu teisel poolel

Registreeritud uued firmad:

1. Reet Aasav, Jõhvi, Narva 8, toiduainetekauplus.
2. Täisühing Are ja Ko, Rakvere, Tallinna 9, raadio-, fototarvete-, mootor- ja jalgrataste äri; täisosanikud Endel Are ja Tõnis Piliste, ühingu osakapital Kr. 4.000.—.
3. Aksella Aru, Mõisaküla, Kesk 14, toiduainete- ja majapidamistarvetekauplus, firma prokuristik on Peeter Rosson.
4. Eduard Asmer, Elva, Otepää tee 3, pagari-äri.
5. Aliise Augjärv, Rakvere, Tallinna 62, liha-kauplus.
6. Paulina Durdenevski, Tallinn, Kungla 8, toiduainete- ja piimakauplus.
7. August Ehrberg, Tallinn, Saali 5, kingsepatööstus.
8. Konstantin Einulo, Vastseliina v., segakauplus.
9. Elgas & Ko. Tehniline kaubanduskontor (TEKO), Tallinn, Pärnu m. 40, tehniliste kaupade kontor (peamiselt raadio-, kino-, foto-, elektri- j. t. kaubad); usaldusühing, täisosanikud Juhani Elgas ja Alfred Rajasalu, ühingu osakapital Kr. 5.000.—.
10. Alide Finger ja Emilie Heidemann, Kehra, Anija v., söögisaal ja lihakauplus; täisühing, täisosanikud Alide Finger ja Emilie Heidemann, ühingu osakapital Kr. 1.000.—.
11. L. Gutman, Rakvere, Tartu 8, segakauplus, ärip. Lilli Gutman.
12. Marie Hanson, Kilti jaam, einelaud.
13. A. Horn, Nõmme, Raudtee 10, kalmistutarvetetööstus, ärip. Alfred Horn.
14. Alide Ilves, Rakvere, Vacstemaja 1, toiduainetekauplus.
15. S. Jakustand, Kaagjärve v., Tambre, suverestoran, ärip. Salme Jakustand.
16. Ed. Johanson, Kaagjärve v., Alliku t., talurahvatarvetekauplus, ärip. Eduard Johanson.
17. A. Juns, Laiuse v., puu- ja sepatööstus, ärip. Aleksander Juns (Junts).
18. Helmi Jõgiste, Rakvere, Kiriku 4 (enne Küti 20), toiduainetekauplus.
19. Johannes Jürjev, Vahastu v., loomade ja liha ost-müük.
20. Johannes Kern, Raasiku v., Jägala as., rändsaeveski.
21. J. Kesküla toiduainetekauplus „Soliid“, Kuressaare, Pruuli 10, ärip. Joann Kesküla.
22. Alice Koff, Narva-Jõesuu, Jaan Poska 24, pagari-, kondiitriäri ja kohvik, prokurist Kristjan Mauer.
23. M. Kroosmann, Tallinn, Kauba 3, liha-kauplus, ärip. Maria Kroosmann.
24. R. Krönström, Tartu, Võidu 2, ajakirjanduse kontor, ärip. Rudolf Krönström.
25. Anna Kulkin, Abja v., Kille veski, jahuveski ja villatööstus.

26. F. Kungla, Vihterpalu v., segakauplus, ärip. Ferdinand Kungla.
27. J. Kuuse, Tallinn, Tartu mnt. 8 (enne Kullasepa 4) raadio-, jalgratta- ja elektritarvete-kauplus, ärip. Juhan Kuuse.
28. Aleksander Kärrema, Valga, Pikk tn., metsamaterjali ümbertöötamine.
29. V. Lemberg ja K. Kallemaa, Rakvere, Lai 4, raadio-, foto- ja elektritarveteäri; täisühing, täisosanikud Voldemar Lemberg ja Karl Kallemaa, ühingu osakapital Kr. 1000.—.
30. Henno Matvere, Rõuge v., Säanna as., segakauplus.
31. L. Mikker, Kohila v., pagariäri ja -tööstus, alacalise äripidaja Ly-Maret Mikker'i loomulik eestkostja-isa August Mikker.
32. Pudu- ja kirjutusmaterjalikauplus „Loit“ K. Mill, Elva, Kesk 4, ärip. Käthe Mill.
33. A. Murrut, Tallinn, Tehnika 19, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. August Murrut.
34. Elmar Nceder, Tsooru v., segakauplus.
35. Ilmar Olo, Sindi, Kooli 32, autoveoäri.
36. K. Oole, Tallinn, Narva mnt. 18, koloniaal- ja veinikauplus, ärip. Karl Oole.
37. Juuksur Parker, Nõmme, Jaama 11, juuksetööstus, ärip. Pauline Parker.
38. Söögisaal „Edli“ A. Parra, Tallinn, Viru 6, ärip. Aleksander Parra.
39. Paulberg & Ko, Tallinn, Vismari 13, saun; täisühing, täisosanikud Aleksander Paulberg, Feliks Paulberg, Evald Paulberg, Elfriede Paulberg ja Marta Kasanski, ühingu osakapital Kr. 200.—.
40. Riigi piirituse- ja viinakauplus A. Pekk, Vaivara v., Uue-Sõtke k., ärip. August Pekk.
41. P. Piirman, Võru, Krcutzwaldi 32, liha-kauplus, ärip. Paul Piirman.
42. Aleksander Pikker, Tartu, K. A. Hermanni 12, toiduainetekauplus.
43. L. Pitk, Tallinn, Kopli 44, toiduainetekauplus, ärip. Lovise Pitk.
44. Ludvig Pärn, Haimre v., Jõeääre k., jahuveski.
45. Fanny Raichmann, Tapa, Kesk 4, toornaahkade ostmine.
46. Johan Randsalu, Paatsalu v., Paatsalu k., rändsaeveski.
47. Hans Rebane, Laatre v., Vcelikse as., segakauplus.
48. Ilse Rits, Tallinn, Graniidi 5, toiduainete-kauplus.
49. E. Rommet ja J. Raidma, Tallinn, Kungla 3, lihakauplus; täisühing, täisosanikud Eduard Rommet ja Julius Raidma, ühingu osakapital Kr. 500.—.
50. V. Roždestvenski, Narva, Posti 31, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Vladimir Roždestvenski.
51. Aleksander Ruuben, Tartu, Aleksandri 1, põllutöomasinate paranduse ja veevärgi töös-tus.
52. M. Rõndin, Tartu, Gustav-Adolfi 64—1, maalritööde ettevõtte, ärip. Mihail Rõndin.
53. O. Samuel, Narva, Ingeri 46, toiduainete-kauplus, ärip. Olga Samuel.
54. K. Seebek, Nõmme, Linna kaubamaja 14, lihakauplus, ärip. Katarina Seebek.
55. Walfried Schneider, Tallinn, Harju 37, agentuurid, välisfirmade esindused (peamiselt sõidukid).
56. Kujutud asjad ja pesu M. Schultz & Ko, Tallinn, Narva mnt. 4, kootud asjade ja pesu-kauplus; täisühing, täisosanikud Martha Schultz ja Ingeborg Mühlverk, ühingu osa-kapital Kr. 1.000.—.
57. Johannes Silvet, Avanduse v., Hirla k., liha ja loomade ost-müük.
58. Alfred Soomer, Kalvi v., Aseri, kalade suitsetamise tööstus.
59. Linda Soosaar, Tallinn, Aafrika 31, toidu-ainetekauplus.
60. August Sopp, Puurmanni v., savitööstus (valmistab telliskive).
61. Ida Spiegel, Palmse v., Võsu, restoran, ja Kunda, Koidu 6, restoran.
62. Karste Piiritusevabrik nr. 95 S. Stackel-berg, Kooraste v., ärip. Siegfried Stackel-berg.
63. H. Stockmar, Tartu, Kalevi 71, toidu-ainete- ja piimakauplus, ärip. Harald Stock-mar.
64. V. Söödi, Tallinn, Toom-Rüütli 3—1, veo-ettevõtte, ärip. Villem Söödi.
65. Karl Talts söögisaal „Salve“, Pärnu Laido-neri 15.
66. M. Talvis, Paadremaa v., metsatööstus, ärip. Mihkel Talvis.
67. Ins. Alma Tamm, Tallinn, Tartu mnt. 17—10, elektri installatsioonitööd.
68. K. Tamm, Illuka v., Illuka as., segakauplus, ärip. Karl Tamm, eestkostja Ants Tamm.
69. Joh. Tomson, Tartu, Võidu 19, raadio-, jalgrataste- ja elektritarveteäri, ärip. Johan Tomson.
70. Laur Tufanov, Petseri, Turuplats 12, val-misriieteäri.
71. Friedrich Tuul, Peri v., jahuveski.
72. E. Uukkivi ja M. Salk, Tallinn, Dunkri 6, söögisaal; täisühing, täisosanikud Elviira Uukkivi ja Marta Salk, ühingu osakapital Kr. 500.—.
73. A. Valdas, Tartu, Uueturu 1, rohu- ja värvikauplus, ärip. Aleksander Valdas.
74. Johannes Valter, Tallinn, Aia 5-b, esin-dus (autode alal).
75. Kaubamaja „Vako“ J. Vasar & Ko, Viljandi, Tallinna 11, raadio-, jalgrataste-, elektritarvete ja autode ning nende osade müük; usaldus-ühing, täisosanikud Ilmar Vasar ja Johannes Märtson, ühingu osakapital Kr. 4.000.—.
76. M. Veltmann, Tallinn, Magdaleena 10, mehaanika-töökoda, ärip. Mihael Veltmann, prokurist Julius Mätlik.
77. Carl Viertel, Tallinn, Pärnu mnt. 6—44, esindused (peamiselt koloniaal-, paberi- ja rauakaubad).
78. Ella Villemson, Tõrva, Tartu 5, söögisaal.
79. Jaan Vimim, Vigala v., Kesu k., koloniaal-kauplus.
80. Georgi Vladimirtsev, Irboska v., Babino k., jahuveski.
81. Valentin Vuks, Pärnu, Hommiku 5, toidu-ainetekauplus.
82. L. Wulf, Elva, Pikk 1, pagariäri, ärip. Leo Wulf.

83. Ölme Värk, Tallinn, Veerenni 57, toiduainetekauplus.
84. Marie Öunapuu, söögimaja, Lihula v., Lihula al.
85. Ella Öunpuu, Tallinn, Väike-Ameerika 8, toiduainetekauplus.

Registreeritud muudatused:

1. Marie Aarmanni perekonnanimeks on „Aedma“ ning tema Vasalemmas, Jaama tee 29 asetseva pagariäri firmaks „Marie Aedma“.
2. Oskar Adamsoni mööblitööstuse asukohaks on Tartu, Riia 50 (enne Riia 17).
3. Hilda Annus jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Kullerkupu 3, toiduainete- ja piimakaupluse firma all „Hilda Annus“.
4. Endel Are jätkab ainuisikliku äripidajana tegevust, avades Tallinnas jalgrataste-, elektriliste ja mehaaniliste masinate tööstuse firma all „Masinatehas Endel Are“. Tööstus asub Tallinnas, Tulbi 9 (enne Vana-Viru 13).
5. Leibe (Leopold) Bub jätkab äritegevust, avades Pärnus, Tallinna mnt. 15, tuhvilitööstuse firma all „Leibe Bub“.
6. Ehitustööstus G. Darmer, Tartu, Kuperjanovi 29, ärip. Gustav Darmer surnud, pärandustombu hooldajaks määratud Jaan Konze ja Eduard Bliebenaicht.
7. Robert Dunkeli perekonnanimeks on „Tungal“ ning tema Saue vallas asetseva talurahvatarvete- ja õllekaupluse firmaks „Robert Tungal“.
8. Aktsiaselts „Eesti Kaupmeeste Majanduskeskus (E. K. M.)“, Tallinn, Estonia pst. 27, lahkunud juhatause liige Eduard Meksi, juhatause liikmeks valitud Friedrich Leppik.
9. Kindlustusaktsiaselts „Eesti Union“, Tallinn, Suur-Karja 18, prokuristi Richard Bürgeri perekonnanimeks on „Parmas“, kollektiivprokuura antud Eduard Rüütelile ja Leonie Väliile.
10. Helene Ermann jätkab äritegevust, avades Raasiku v., Raasiku alevikus segakaupluse firma all „H. Ermann“.
11. Rudolf Finder jätkab äritegevust, avades Rakveres, Tartu 33, pagariäri firma all „Rudolf Finder“.
12. Jaan Frei perekonnanimeks „Uba“ ning tema Puurmanni v. asetseva toiduainetekaupluse firmaks „Jaan Uba“.
13. Tubakatööstuse osauhisus „Havana“, Tallinn, Pirita tee 16/18, Aleksander Frei prokuura kustunud.
14. Meeta Hiielo jätkab äritegevust, avades Torma v., Rääbise as., talurahvatarvete kaupluse firma all „M. Hielo“.
15. A.-S. Puutööstus J. Johanson ja Ko, juhatause asukohaks Tallinn, Pärnu mnt. 63--12 (enne Kauba 1), tööstuse asukohaks Tallinn, Soo 22. Juhatause liikme ja asjaajaja-direktori ees- ja perekonnanimeks on Juhan Johanson (end. nimi Johannes Johanson), lahkunud juhatause liikmed Linda Sepp ja Karl Johanson. Uuteks juhatause liikmeteks valitud Meinhard Ots ja Selma Sepp.
16. Herta Jüris jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Vilmsi 20, toiduainetekaupluse firma all „H. Jüris“.
17. Aleksander Kampus'e veini- ja koloniaal-kaupluse asukohaks on Tallinn, Saiakang 5 või Pikk 14 (enne Vene 1).
18. Emma Kinkmanni perekonnanimeks on „Künkmaa“ ning tema Nõmmel, Turuplats 2 asetseva kino firmaks: Kino „Pndla“ Emma Kunkmaa.
19. Paul Kivistiku mööblikaupluse asukohaks on Kiviõli, Turu 4 (enne Narva, Joala 7).
20. O.-Ü. J. Kopf, Tallinn, Pikk 27, kollektiivprokuura antud Ilse Reichmannile ja Eberhard Siemens'ile.
21. Ida Koplimetsa lõpetanud toiduainete-kaupluse Tallinnas, Aafrika 31; toiduainete-kauplust Lutri 44 peab edasi.
22. Vladimir Kubeška avanud Tallinnas, Pärnu mnt. 32 segakaupluse (harjad, mänguasjad, reisikohvrid, oma tööstussaadused jt.) ning peab edasi Tallinnas, Vana-Posti 8, elektro-mehaanilist mööblivedrutööstust. Mõlemate ettevõtete firmaks on „Elektra“ V. Kubeška.
23. Usaldusühing „Askania“ V. Kučera, E. Lorenzsonn, H. Ziehr & Ko, Tallinn, Mundi 3--2, täisosanik Vlaho Kučera lahkunud, firma muudetud järgmiseks: Usaldusühing „Askania“ E. Lorenzsonn, H. Ziehr ja Ko.
24. A.-S. Laferme, Tallinn, Pirita tee 16/18, lahkunud juhatause liige Roman Ellip. Juhatause liikme kohustetäitjaks asunud Sergei Lusgin. Prokurist Aleksander Frey volitused kustunud.
25. Gustav Lepbergi perekonnanimeks on „Lepplaid“, tema segakaupluse asukohaks Oru v. (enne Asuküla v.) ja firmaks „G. Lepplaid“.
26. Johannes Loode leivatööstuse asukohaks on Tallinn, Pärnu mnt. 83 (enne Erne 15).
27. Haja Maslovski segakaupluse asukohaks on Kiviõli, Kiriku 14, kudumistööstus asetseb endiselt Narva, Posti 57.
28. Aleksander Mogomi perekonnanimeks on „Mairoo“ ning tema Tartus, Oa 5 asetseva toiduainete- ja piimakaupluse firmaks „A. Mairoo“.
29. Johannes Mülleri isikliku agentuuri asukohaks on Tallinn, Kooli 4--2 (enne Viru 7--8).
30. Veleida Oru (end. nimi Orro) jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Hollandi 28, toiduainete- ja õllekaupluse firma all „V. Oru“.
31. Tubaka tööstus-kaubandus aktsiaselts „Osman“, Tallinn, Pirita tee 16/18, Aleksander Frey prokuura kustunud.
32. Arved Palgi jätkab äritegevust raamatute kirjastamise alal Rakveres, Poska 5, firma all „A. Palgi kirjastus“.
33. Karl-Alfred Palmi riideäri asukohaks on Pärnu, Kalevi 37 (enne Kalevi 34).
34. Eduard Pootsmann jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Lennuki 4, lihakaupluse firma all „E. Pootsmann“.
35. Leonhard Prost jätkab äritegevust, avades Tartus, Vaksali 15, turba-, puu- ja ehitusmaterjali-müügi firma all „L. Prost“.
36. Juhan Puusemp jätkab äritegevust, avades Tähtvere v. mootor-jahuveški firma all „J. Puusemp“.

37. Jaan Põldi Tallinnas, Uus 27 asetseva jalanõude- ja jalanõudeparandustööstuse firmaks: Mekaaniline jalanõudetööstus „IPO“ J. Põld.
38. Heinrich Pääsuke jätkab äritegevust, avades Tartus, Vene 8, rohu- ja värvikaupluse firma all „H. Pääsuke“.
39. Eduard Raudseppa värvitööstuse asukohaks on Pärnu, Paju 7 (enne Rüütli 5) ja firmaks: Keemiatööstus „Saturn“ E. Raudsepp.
40. Aliide Rebane perekonnanimeks on „Roost“ ning tema Jõhvis, Narva 13 asetseva toiduainetekaupluse firmaks „A. Roost“.
41. Aliide Romoti toiduainetekaupluse asukohaks on Jõhvi, Narva 32 (enne Narva 21) ja firmaks „A. Romot“.
42. Rudolf Roos'i juustutööstuse asukohaks on Tartu, Kivi 1-a (enne Lai 30).
43. Alfred Rüü jätkab äritegevust, avades Kurna v., Liiva k., toiduainetekaupluse firma all „Alfred Rüü“.
44. Daavet Rüütli, Vastse-Kuuste v., „Valgemetsa“, jätkab äritegevust metsatööstuse alal firma all „D. Rüütli“.
45. Maria Saar jätkab äritegevust, avades Pärnus, Tallinna mnt. 3, söögisaali firma all: Maria Saar Söögisaal „Tare“.
46. Eduard Saik avanud Jõhvis, Rakvere 2, veoäri ning peab edasi riigiviinakauplust Jõhvis, Turuplatsi 6-a, mõlemaid ettevõtteid firma all „E. Saik“.
47. Abram Simšilevitš lõpetanud nahaparkimise töökoja Kohilas; nahakauplust Tallinnas, Gonsiori 1, peab edasi firma all: „A. Simšilevitš“.
48. Johannes Simulsoni perekonnanimeks on „Sillasoo“ ning tema Tallinnas, Liiva 3 asetseva plekisepatööstuse firmaks „J. Sillasoo“.
49. „Eesti Ibag“ Eugen Spitzeri büroo-artiklite müügi asukohaks on Nõmme, Nurme 3 (enne Tallinn, Maneesi 1); piiratud prokuura antud Thea-Edith Saarberg'ile.
50. Kusta Tanni jätkab äritegevust, avades Jõhvis, Somp 8, toiduainetekaupluse firma all „Kusta Tanni“.
51. Eduard Teder jätkab äritegevust, avades Tartus, Tamme pst. 8, lihakaupluse firma all „Ed. Teder“.
52. Peeter Teder lõpetanud Narvas, Uusliin 56 viinakaupluse; Suur 24 viinakaupluse, Skarjatina vallas viinakaupluse; Narvas, Tallinna mnt. 6, restorani ja Rakveres, Vabriku 2, ehitusettevõtte. Äritegevust jätkab vooari alal Narvas, Tallinna mnt. 6, firma all „P. Teder“.
53. Julie Tiels jätkab äritegevust möbleeritud tubade väljauurimise alal firma all „J. Tiels“ Tartus, Kuperjanovi 68.
54. Hendrik Tombergi perekonnanimeks on „Toome“ ning tema Taagepera vallas asetseva talurahvatarvetekaupluse firmaks „H. Toome“.
55. Martha Treimann jätkab äritegevust, avades Tartus, Võru 16, toiduainetekaupluse firma all „M. Treimann“.
56. Juuksetööstus „Endla“ O. Tõnisson ja H. Kütt, Tallinn, Kesk Kalamaja 2, täisosanik Oskar Tõnisson surnud; ettevõtte tegevust jätkab ainuisikliku äripidajana Hilda Kütt firma all: Juuksetööstus „ENDLA“ H. Kütt.
57. Jaan Ungersoni perekonnanimeks „Ungvere“ ning tema Elvas, Kesk tän. asetseva riide- ja pudukaupluse firmaks „J. Ungvere“.
58. Uus Balti Metsatööstus A.-S. likvideerimisele asunud, likvideerimise komisjoni liikmeteks valitud John Clarke, Vassili Golubev ja Gustav Kieseritzky, likv. kom. asuk. Tallinn, Koidula 3—6.
59. Arthur Wichmanni rohukaupluse asukohaks on Pärnu, Jannseni 1 (enne Jannseni 44).
60. Linda Vridolini perekonnanimeks on „Lee“ ning tema Tallinnas, Tatari 23 asetseva kaupluse firmaks „L. Lee“.
61. Barbara Žuravskaja kübaraäri asukohaks on Tartu, Rüütli 4 (enne Aleksandri 4).

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. A. Altmäe, Raasiku v., Raasiku alevik, segakauplus.
2. Elfriede Eiche, Jõgeva, Suur 5, pagariäri ja -tööstus.
3. Kaubanduskontor „Teeko“ E. Elgas, Tallinn, Pärnu mnt. 40.
4. L. Hamburg, Tallinn, Veerenni 57, toiduainetekauplus.
5. Peeter Huum, Tallinn, Kungla 8, toiduainete- ja piimakauplus.
6. Söögisaal „Edli“ O. Hvolõnski, Tallinn, Viru 6.
7. H. Karoles, Tartu, Tamme pst. 8, liha-kauplus.
8. Jaan Kesler, Kohila v., segakauplus.
9. Klimberg & Aren, Tallinn, Müürivahe 19, nõõriladu.
10. Koit ja Tomson, Tartu, Võidu 19, raadio-, jalgratate- ja elektritarveteäri.
11. Linda Koll, Varbola v., Vardi as., segakauplus.
12. K. Kook „Toomkohvik“, Tartu, Lossi 4.
13. Herta Korn, Rakvere, Laada 35, toiduainetekauplus.
14. J. Kuldma, Mustvee, Jaama 2, söögimaja.
15. Juuli Käerner, Tallinn, V. Ameerika 8, toiduainete- ja piimakauplus.
16. Johann Laane, Vahastu v., Nõmküla k., segakauplus.
17. Võõrastemaja ja restoran „Commercia“ Mery Liiv, Võru, Kreutzwaldi 56.
18. Elmar Liivandi mööblitööstus, Rapla alevik, Tallinna mnt. 36.
19. L. Loomus, Tallinn, Girgensoni 9, toiduainetekauplus.
20. V. Loor, Tallinn, Kullerkupu 3, toiduainetekauplus.
21. Söögisaal V. Meejärvi, Tallinn, Dunkri 6.
22. Hilda Murumaa, Tallinn, Graniidi 5, toiduainetekauplus.
23. E. Nurk, Tallinn, Kopli 44, toiduainetekauplus.
24. August Opmann, Tartu, Kivi 22, toiduainetekauplus.
25. A. Oru, Tallinn, J. Vilmsi 20, toiduainetekauplus.

(Järgneb.)

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE

7. detsembril 1938. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattevara:		1. Põhikapital	5.000.000.—
kuld: rahas ja kangides	34.295.660.98	2. Tagavarakapital	1.080.455.23
välisraha	16.098.625.07	3. Jooksvad kohustused:	
2. Vahetusraha	1.150.549.74	a) pangatähed liikvel	49.878.030.—
3. Sisevekslid:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	10.158.513.84	valitsuse	19.791.053.59
põllumajandusl.	2.108.164.19	pankade	11.380.431.85
metsatööstusl.	31.006.10	teised	2.413.122.38
4. Laenud:		4. Muud passivad	22.272.093.81
valitsusele	—		
teistele *)	11.283.748.69		
5. Kinnis- ja vallasvara	3.438.102.92		
6. Muud aktivad	33.250.815.33		
	111.815.186.86		111.815.186.86

Kattevara vahetuskord jooksvate kohustustega: 60,38⁰/₀.

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 783.648.86.

JUHATUS

Toiduainete turg

London. 9. XII

Bacon, kaal 112 Ingl. naela

Iiri	sh. 92/—98/-
Daani	„ 97/-
Hollandi	„ 95/-
Eesti	„ 89/-
Rootsi	„ 95/-
Poola	„ 89/-

Nisu, kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg

Northern Manitoba	sh. 26/9
Rosario Santa Fe	„ —

Jahu, kaal — 440 Ingl. n. = 63,5 kg

Good Canadian	sh. 12/—
-------------------------	----------

Odrad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg „ 5/9**Kaerad**, „ „ „ = 50 kg „ 6/3—6/6**Linad**, cif per tn.

Livonian, Basis Risten	£ 75/—
Tows Soviet	„ 78/—

Manchester. 9. XII 1938

Või,

Eesti	sh. 119/— 121/-
Läti	„ 119/— 121/-
Soome	„ 132/— 134/-
Rootsi	„ 132/— 134/-

Daani sh. 144/— 147/-

Uus-Meremaa, finest „ 113/-

„ „ first „ 110/-

Hamburg. 14. XII

Nisu,

Sisemaa, 50 kg eest	—
Manitoba I, cif 100 kg eest term.	—
Hard Atlantic	§ 3.23

Rukis, 1000 kg eest.

La Plata, Hamburgis	sh. —
„ „ Amsterdams	„ —

Suhkur,

toores	sh. —
Belgia	„ 7/4 ¹ / ₂
Tšehhi	„ 6/10 ¹ / ₂
Poola	„ 6/10 ¹ / ₂
Hollandi	„ 7/4 ¹ / ₂

Rüis, Burmah II. Rmk. 10.50**Või**, Berliinis.

Deutsche Markenbutter	Rmk. —
Feine Molkereibutter	„ —
Molkereibutter	„ —
Landbutter	„ —
Kochbutter	„ —

Välisbörsid

	L O N D O N										
	28. XI	29. XI	30. XI	1. XII	2. XII	3. XII	5. XII	6. XII	7. XII	8. XII	9. XII
Frank . . .	178.09	178.43	178.31	178.22	177.79	177.71	177.63	177.40	177.40	177.57	177.50
Dollar . . .	4.6456	4.6543	4.6731	4.6775	4.6768	4.6818	4.6931	4.6312	4.6862	4.6693	4.6665
Rootsi kr. . .	19.405	19.407	19.407	19.410	19.410	19.410	19.412	19.412	19.412	19.412	19.415
Daani kr. . .	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400
Norra kr. . .	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902	19.902
Saksa mrk. . .	11.590	11.617	11.665	11.677	11.665	11.677	11.710	11.705	11.695	11.645	11.640
Soome mrk. . .	226.80	226.80	226.80	226.80	226.80	226.80	226.80	226.80	226.80	226.80	226.80
Floriin. . . .	8.5375	8.5387	8.6025	8.5987	8.6012	8.6087	8.6318	8.6237	8.6150	8.5837	8.5887
Liira	88.31	88.45	88.81	88.90	88.90	88.95	89.20	89.18	89.09	88.71	88.75
Helveetsia fr. . .	20.465	20.482	20.557	20.590	20.602	20.622	20.727	20.750	20.717	20.615	20.622
Tšehhosl. kr. . .	135.68	136.12	136.37	136.37	136.50	136.65	137.12	137.—	136.81	136.75	136.31
Belga	27.472	27.472	27.670	27.675	27.775	27.815	27.835	27.890	27.785	27.745	27.720
Peseeta	100 —	100.—	100 —	100 —	100.—	100.—	100.—	100.—	100.—	100 —	100.—
Šilling	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Slott	24.75	24.78	24.84	24.87	24.87	24.87	24.96	24.96	24.84	24.75	24.75
Pengö	23.50	23.62	23.62	23.62	23.62	23.62	23.50	23.50	23.75	23.50	23.50
Latt	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25
Eesti kroon . . .	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Litt	27.75	27.75	27.75	27.75	27.75	27.75	28.00	28.00	28.00	28.00	28.00
Tšerv.	24.62	24.67	24.76	24.80	24.80	24.80	24.86	24.84	24.84	24.76	24.73
Höbe p. u. . . .	20 ¹ / ₁₆	20 ¹ / ₁₆	20 ¹ / ₁₆	20 ¹ / ₁₆	20 ³ / ₁₆	20 ¹ / ₈	20/—	20 ¹ / ₈	20 ¹ / ₆	20 ³ / ₁₆	20 ¹ / ₁₆
Kuld " "	149 sh. 9 ¹ / ₂ d.	149 sh. 3 d.	149 sh. 1 d.	148 sh. 6 ¹ / ₂ d.	148 sh. 11 d.	148 sh. 7 ¹ / ₂ d.	148 sh. 3 ¹ / ₂ d.	148 sh. 1 d.	148 sh. 5 d.	148 sh. 11 d.	149 sh.
Plaat. " " . . .											

	B E R L I I N										
	29. XI	30. XI	1. XII	2. XII	3. XII	5. XII	6. XII	7. XII	8. XII	9. XII	10. XII
Naelsterling . .	11.635	11.645	11.685	11.660	11.68	11.735	11.715	11.695	11.650	11.640	11.650
Frank	65.20	65.31	65.55	65.80	65.70	65.90	66.—	66.—	65.60	65.60	65.70
Dollar	2.496	2.496	2.496	2.496	2.496	2.495	2.495	2.495	2.495	2.495	2.495
Rootsi kr. . . .	59.70	59.98	60.19	60.04	60.16	60.31	60.33	60.22	60.22	59.94	59.99
Daani kr.	51.94	51.99	52.16	52.05	52.14	52.28	52.30	52.30	52.02	52.—	52.01
Norra kr.	58.45	58.50	58.71	58.58	58.68	58.83	58.86	58.76	58.53	58.48	58.53
Soome mk.	5.130	5.135	5.150	5.140	5.15	5.165	5.165	5.155	5.135	5.130	5.135
Floriin.	135.81	135.70	135.67	135.76	135.67	135.53	135.64	135.69	135.69	135.49	135.53
Liira	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Helveetsia fr. . .	56.71	56.72	56.71	56.68	56.64	56.60	56.50	56.50	56.50	56.50	56.50
Tšehhosl. kr. . .	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600
Belga	42.24	42.21	42.20	42.05	42.03	42.03	42.02	42.08	42.07	42.01	41.99
Latt	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80
Eesti kr.	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20	68.20
Litt	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused

14. XII 1938. a.

		Kroonid.		Kroonid	
Nisupütl (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):				Poolsõre	100 kg 40.—
„Sampo“	100 kg	25.—		Sõre	„ 41.—
„Kungla“	„	31.—		Manna	„ 41.—
„Kalev“	„	35.—		Rukkijahu	100kg 17.20—18.50
„Eesti parem“	„	39.—		Rukkipütl	„ 26.00—27.00
„Granular“	„	36.—		Nisu pehme — sõre	25.00—41.00
				Kaerahelbed	32.—

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 14. XII 1938. a.

	Kroonid.		Kroonid.
J. Puhk ja Pojad suurveski:		Raudvits	100 kg 26.00—33.—
Jahud: rukki	100 kg 17.20—18.50	Raudplekk	" 28.00—34.—
" püül	" 26.00—27.00	" tsingitud	" 41.00—46.—
" nisu, pehme—sõre	" 25.00—41.00	Raudtalad	" 19.00—19.50
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg —.32	Teras, talla, ree	" 25.00—26.—
A/S. Rotermanni teh.:		" vedru	" 32.—
Jahud: rakk	100 kg 16.50—17.50	" valu	" —90.—1.—
" püül	" 26.00	Malm nr. 2	" 9.—
" nisu, pehme — sõre	" 24.00—41.00	Inglistina	" 460.00—470.—
Nisu	" 22.00—23.00	Seatina	" 40.00—45.00
Rukis	" 16.00—17.00	Vaskplekk, punane	" 180.00—240.—
Kaerad, sõõda	" 12.00—13.00	Vaskplekk, valge	" 160.00—200.—
Odrad, toidu	" 16.00—17.00	Tsinkplekk	" 75.00—80.—
Seemned: ristikeina, pun. hil.	" —	Masinaõli	" 21.00—22.—
timuti	" —	" Ameerika	" —
Õli, linaseemned	" —	Mootoriõli, Ameerika	" 38.00—70.—
Herned, toidu, rohelised	" 21.00—30.00	" Poola	" —
Riis, Burmah II	" 46.00—47.00	Autoõli, Ameerika ja Daani	" 42.00—135.—
Kartulitärklis „Supérieur“	" 27.—	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-	
Siirup, kartuli, 42 ⁰ / ₀	" 30.00—32.00	tõõli, tsistern.	1000 kg 65.00—70.—
Glükoos	" 30.00—32.00	Tsilindriõli, Ameerika	100 " 30.00—50.—
Margariin, kodumaa, „I“	" 69.00—75.00	Nafta, Vene	" 12.00—12.50
Kakao, Hollandi	1 kg 1.80—2.40	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	" 14.00—15.00
" Eesti	" 1.00—2.30	" Ameerika "	" —
Kohv, Rio, Santos jne.	" 2.65—3.30	Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-	
" Kesk-Ameerika sordid	" 4.75—5.75	tõõst. segabensiin, fr. Tallinn, netto ltr.	—32
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	" 5.60—6.—	Autobensiin	" —32
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	" 5.00—5.50	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“,	
Sidrunid	kast 26.—29.—	tsistern. tr. Tall. (ühes teedemaks.	" —32—34
Suhkur, peenike, Englise	100 kg 44.75—45.—	Bensiin, I s., välisbensiin	" —34—35
" Poola	" 44.25—44.50	Pesuseoda, kodumaa	100 kg 8.50—9.00
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		Seebikivi	28.25—29.25
Irboska ja Narva	" 2.70—2.90	Värvid, nigros, vees sulav, välism. 1 kg	6.50
" Saksa, fr. Tallinn	" 2.50—2.70	" tsinkvalge, välism.	100 " 39.00—45.—
" Vene	" 2.50—2.70	" tinavalge, "	" 71.00—75.50
Heeringad: Šoti „Matties“, I sort tünn	43.00—46.00	" ooker, "	" 19.00—24.—
" „Matfulls“	" 44.00—48.00	Tsement,	
Liha, sea, I sort	1 kg 00.60—00.71	Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere	5.85
Liha, looma, I sort	" 00.35—00.62	paber-kottides	5.15
Õlikoogid, linaseemne	100 kg 14.50—15.—	Kriit, pestud	100 kg 4.00
Sojatangud	" 14.75	Kivitorv	" 14.00—22.50
Maapähklikoogijahu	" 15.—	Puutorv	" 20.—
Kivisüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg 35.—	Lubi, Tallinn,	1000 " 33.—
Kivisüsi, auru, fr. Tallinn	" 28.—	" fr. Tamsalu	" 22.—
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg 50.—	Kips, krohvimise, fr. v. Irboska	" 30.—
Kütteturvas (A/s. „Eesti Turbat.“)	" 10.—	" krohvimise, fr. v. Tallinn	" 42.—
Põlevkivi, netto	" 9.—	Telliskivi, Is., fr. Tallinn	1000 tk. 47.—
Kütteõli, vaadi viisi, netto	100 kg 6.70	Silikaat, Is., fr. vabrik	" 40.—
Raskeõli A. B. C.	" 8.—	Tulitikud, originaalkast (5000	
Estobitumen A. B. C. D. E. F.		toosi)	kast 125.—
tünnid br.	" 9.75	Tallanahk, Eesti nahast	1 kg 2.30—2.70
Asfalt emulsioon	" netto 10.25	Tallanahk, Ameerika, I s.	" 2.60—2.90
Asfaltmastiks	" " 5.75	Linaseemneõli	100 kg 59.—
Katuselakk, vaatides, " br.	" 10.25	Värnits	100 kg 59.—
Fenolaat,	" netto 5.25	Piirit., puh., eksp. (ekskl. v.) fob. Tall. hl/alk.	33.00—35.—
Karbolineum „Estokarbolineum“		Paber, rotatsioon	100 kg 23.20
A. B. C. netto	" 8.75—11.75	Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr. 0.52—0.62
Raualakk, netto	100 kg 16.75	" Mitkal "	" 0.40—0.53,5
Immutusõli D. C., netto	" 7.75—8.75	L a m b a v i l l 15. VIII 38. a.	
Maanteõli	" 7.00	" I sort	1 kg Kr. 3.55
Viljapu-karbolineum, netto	ltr 0.30	" II "	" 2.80
Mootorpetrooleum,	kg 0.15,5	" III "	" 2.05
Mootornafta	" 0.12,5	V õ i. — Tendents: kindel. 2. XII 1938. a.	
Diiselnafat	" 0.12,5	1. sort 1 kg Kr. 1.70, mis on tuln. sisse 5.—11. XII 38. a.	
Putukamürk „Puttox“	" 1.50	L a m b a l i h a 14. XII 1938. a.	
Raud, sordi	100 kg 20.00	Eksporditava värskelambaliha hind Tallinna tapa-	
Raud, latt	" 20.00	majades heades järgi 80—85 senti kg.	

Peekonsigade nädalahinn. Tallinnas 9. XII 1938. a.	Kroonid			
	I sort	II sort	III sort	IV sort
Peekonsigade tapakaalud: 12.—18. XII 1938. a.				
60—72 kg	0.88	0.83	0.77	
55,5—59 "	0.83	0.79	0.73	Siseturu-
72,5—75 "				hinnad
75,5—80 "	0.79	0.75	0.72	

Elussigade hindadeks noteeriti:

90—120 kg raskused	61 s.	eluskaalu kg.
121—160 "	66 "	" "
161 ja raskemad	61 "	" "

K a n a m u n a d. Tendents: siseturumun. } rahulik
 9. XII 38. eksportmun. }

1 kg eksportmune fr. kogumispunkt Kr. 1.40
 1 " siseturumune " " Kr. 1.30

P i i m. 12. XII 1938. a.

Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:	
I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	13 s. ltr.
I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	12 " "
II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües	11 " "
II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües	10 " "

Juust 5. XII 38. Tendents: kindel.
 Juustu hinnaks noteeriti ilma riikliku juuremaksuta fr. Tallinn

Eksportjuust:		Siseturujuust	
Šveitsi juust kuni 80 kg ratas	ja üle		
sort 12 A 115 senti kg	105 s. kg	Šveitsi	0.85—1.20
" 12 B 112 " "	102 " "	Tilsiti	1.07—1.15
" 11 A 113 " "	103 " "	Holl.	1.00—1.10
" 11 B 110 " "	100 " "	Backst.	1.00—1.10
" 10A, B, C 106 " "	106 " "		
	Konserv	35% rasva	105—110
		45% "	130—135
		50% "	140

L i n a d. 9. XII 38. Tendents: kindel.
 Lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):

Lina, ristna R	Petseri- ja Mujal	
	Võrumaal	Eestis
hoffsdreiband HD	116	114
dreiband D	107	105
ordinäärdreiband OD	98	96
liivi ordinäärdreiband LOD	89	87
takupraak H	80	78
	71	69

Takud I	1 kg	0.78
" II	"	0.68
" III	"	0.58
" ehituse		0.15—0.20

Kartulid 12. XII 38. Tendents: kindel

Sõõgikartul: Virumaaal	3.50—3.60 kv.
raudteejaamades	3.00—3.25 "
Seemnekartul: „Majesteet“	— "
„Varajane kollane“	— "
„Rintje“	— "
„Yorgi hartsoq“	— "

Tööstuskart: tärkliiv. 13—15 s. t kg või 2.50—3.20 „
 piiritusevabrikuis 2.50—3.00 „

K a l a d. Ekspordikõlvulisel fr. rannik. 12. XII 1938.
 Lõhe (marjaga) värske, kaal alat. 6 kg. — Tend.: —
 Lõhe (niisaga) värske, kaal alat. 6 kg. —
 Angerjas, elus, rüüdangerjas, kaal alates 400 g.

170 s. kg.	Kroonid	
	Tendents:	—
—do— elus, paigaangerjas,	"	"
Koha, värske, alates 38 cm,	"	"
kaal kuni 1 kg 75 s. kg.	"	"
Koha, kaal 1—3 „ 95 „ „	Tendents:	kindel.
Haug, mere, värske, valik 1—3 kg 42 s. kg „	"	"
Haug, järve, valik 1—3 kg 30 „	"	"
Latik, värske 30 „	"	"
Aiasaadused. 25. XI 38. a.		

Ünunid: sügissord. ekspordikõlv., pakkimiskuludeta fr. Tallinn
 Sügissordised Tendents:
 talvesordised: Tar-
 tu roos, Sibul — snt. kg.
 Antonovka-sordilised ünad "

Jõhvikad: ekspordikõlv., fr. Tallinn, pakkimiskuludeta
 21 s. kg. Tendents: püsiv.

Sigurid: ekspordikõlv., fr. kogumisp. 17 s. kg.
 Tendents: püsiv
 Kurgid: konservitud, ekspordikõlvulised, ca 5 kg
 pleknõu 2.75. Tendents: kindel.

Kaseiin 12. XII 38.
 Toorkaseiin I s. 1 kg fr. piimatalitus. Kr. —.13.
 " II " " " " —.11.
 Tendents: vaikne.

Metsamaterj. hinn. fr. laduplats Tallinn. 14. XII 1938.

Palgid: kuusk ja mänd . . . thm. kr.	15.00—16.—
Plokk-palgid	33 —
Paberipuud r.-m. „	7.50—9.50
Toepuud	6.—
Pakud: kask	16.00—30.00
lepp I sort	32.—
lepp II sort	18.—
haab I sort	35.—
" II "	25.—
saar	20.—30.—
Prussid	34.00—36.00

Saetud materjal: plangud + 25% laudu:
 alus 7":
 " kuusk u/s 34.—
 " " IV sort. 30.—
 " mänd u/s 32.50
 " " IV sort. 28.50
 Kastilauad 50.00—60.00
 Krohviliistud 28.00—34.00
 Liprid 15 cm x 25 cm x 270 cm " " 3.—
 Tendents: vaikne.

P r a h i d.
 Lina
 Tallinn — Stettin 1000 kg Rmk. 14.25
 — Gent 1016 " sh. 28/—
 " — Dundee " 30/—

Puumaterjalid.	Standard
Tallinn— London	sh. 32/6
" — Hull	37/-
" — Manchester	42/6
" — Grangemouth	31/-
" — Belfast	45/-
" — Dundee	32/6
" — Antwerpen	35/-
" — Gent	35/-
" — Rotterdam	35/-
" — Amsterdam	40/-

Segakaup.
 Tallinn — Stettin 1000 kg Rmk. 18.00—30.—
 " — London 1016 kg sh. 17.00—45.—
 " — Stokholm 1000 kg Rkr. 11.00—30.—
 " — Stettin, või, tün Rmk. 1.50
 " — London „ 1000 kg „ sh. 2/6

Kartulid
 Tallinn—Stokholm 1000 kg 6.50

Väärtpaberite kursid

Tallinna börsil 30. XI 1938. a.

Väärtpaberid	Nomn.-väärt	Vihmane divid.	Tehtud	Ostjad	Muudjad
Kroonides					
1927. a. 7% E. V. välisl. \$	1000	—	—	3800	—
1927. a. 7% E. V. välisl. £	100	—	—	1730	—
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maks. s. A. B. C. (55 a.) 2.66%	100	—	—	68	71
Majandusmin. rahandusosakonna pantkirjad:					
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	53	—
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	57	—
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	31	—
Pikalaenu Panga:					
pantlehed (20 a.) 6%	5000	—	—	—	—
" " 6%	1000	—	—	—	—
võlakirjad (20 a.) 5%	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 5%	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 4½%	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 4%	5000	—	—	—	—
4% Asunduskapit. võlakirj.	100	—	—	90	—
4% Asundusk. võlakirj., mis antud E. Maap. poolt Kreditasutust. nende nõudm. ümberlaenust.	100	—	—	—	—
6% E. Hüpot.-p. pantlehed	100	—	—	90	91
5% E. Maakrediits. pantl.	100	—	—	95	96
5% Tall. Immob. pantl. rbl.	100	—	—	—	—
4½% E. Maap. pantl. (7 s.)	100	—	—	—	—
4½% " " (8 s.)	100	—	—	—	—
4½% " " (9 s.)	100	—	—	—	—
Aktsiad:					
Eesti Pank	50	9%	—	65	—
Krediit Pank	50	5%	—	—	—
Pärnu Krediit Pank	50	4%	—	—	—
Tartu Tööstuse Pank, a/s.	50	5%	—	—	—
Balti Puuvilla ketr. ja kud. vabr. a/s	50	3%	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s., end. „Volta“	100	8%	—	—	—
„Eesti Union“ kindl. a/s.	50	6%	—	—	—
„Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub. ühing	100	9%	—	—	—
Eestimaa trükkikoda a/s.	50	—	—	—	—
„Ilmarine“ a/s.	100	—	—	—	—
„Fr. Krull“ a/s.	50	8%	—	—	—
„Hansa“ kindl. a/s.	50	10%	—	—	—
„Kinnisvara“ o/ü.	50	6%	—	—	—
„Kütte Jõud“ a/s.	100	—	—	—	—
„Majaomanik“ kinnisvarade kasut. o/ü.	50	7%	—	—	—
„Massoprodukt“ a/s.	50	—	—	—	—
„Mootor“ o/ü.	1000	8%	—	—	—
Narva Kirjastuseühisus	50	5%	—	—	—
Piirit. puhast. vabr. o/ü.	500	3%	—	—	—
„Polaris“ Eesti kindl. a/s.	50	12%	—	—	—
„Port-Kunda“ a/s.	50	6%	—	—	—
Põhja kindlustuse a/s.	50	—	—	—	—
Saku õlletehas a/s.	50	3%	—	—	—
G. Siegel a/s	50	5%	—	—	—
Sindi Tekstiilvabrikute üh.	50	—	—	—	—
Türi Pab. ja Puup.-v. a/s.	50	—	—	—	—
„Ühiselu“ a/s.	50	—	—	—	—
O/ü. „Tarlon“	50	—	—	—	—
Kreenh. Puuvillas. Man. o/ü.	5000	2%	—	—	—
„Eesti Kiviõli“ a/ü.	50	—	—	—	—
O/ü. Raadio-Elektrotehn.	—	—	—	—	—
Tehas „Ret“	100	10%	—	—	—
A/S. Tall. Laevahisus	50	15%	—	—	—
O/ü. „Elamu“	50	—	—	—	—
A/S. A. Rosenvald & Co.	250	—	300	300	310

Tallinna fondibörsi

kursisedel

		6. XII 1938	7. XII 1938	8. XII 1938	9. XII 1938	10. XII 1938	12. XII 1938
New-York dollar	T. O. M.	3.84 3.91	3.84 3.91	3.85 3.92	3.86 3.94	3.86 3.93	3.86 3.93
London 1 naelsterl.	T. O. M.	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35	18.11 18.35
Berliin	T. O. M.	154.20 156.40	154.20 154.40	154.50 156.70	155.00 157.20	155.15 157.35	154.95 157.15
Berliin (clearing) 100 s. riigim.		146.63	146.63	146.63	146.63	146.63	146.63
Helsingi 100 soome m.	T. O. M.	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10	7.98 8.10
Stokholm 100 rootsi kr.	T. O. M.	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60	93.40 94.60
Kopenb. 100 daanisi kr.	T. O. M.	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05	80.85 82.05
Oslo 100 norra kr.	T. O. M.	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15	90.95 92.15
Paris 100 prants. fr.	T. O. M.	10.15 10.35	10.17 10.37	10.16 10.36	10.16 10.36	10.16 10.36	10.16 10.36
Amsterd. 100 florentini	T. O. M.	209.15 212.65	209.30 212.80	209.75 213.25	210.25 213.75	210.30 213.80	210.10 213.60
Riia 100 latti	T. O. M.	71.40 72.50	71.40 72.50	71.40 72.50	71.40 72.50	71.40 72.50	71.40 72.50
Zürich 100 helv. fr.	T. O. M.	87.10 88.50	87.00 88.40	87.25 88.65	87.60 89.00	87.55 88.95	87.35 88.75
Brüssel 100 belgati	T. O. M.	64.75 65.75	64.70 65.70	65.00 66.00	65.10 66.10	65.15 66.15	65.05 66.05
Milaano 100 liirat	T. O. M.	20.24 20.59	20.24 20.59	20.28 20.63	20.35 20.70	20.35 20.70	20.33 20.68
Milano (clearing) keskm. kurs.		20.68	20.68	20.68	20.68	20.68	20.68
Praha 100 tšehh. kr	T. O. M.	13.17 13.39	13.18 13.40	13.20 13.42	13.21 13.43	13.25 13.47	13.24 13.46
Varssav 100 slotti	T. O. M.	72.30 74.00	72.30 74.00	72.55 74.25	72.80 74.50	72.80 74.50	72.80 74.50
Kaunas 100 litti	T. O. M.	64.25 65.75	64.25 65.75	64.50 66.00	64.75 66.25	64.75 66.25	64.50 66.00
Danzig 100 guld-naat	T. O. M.	72.30 74.00	72.30 74.00	72.55 74.25	72.80 74.50	72.80 74.50	72.80 74.50
Kuld puhas üks gr.		—	—	—	—	—	—

PIIRITUSEPUHASTAMISE VABRIKUTE O.-Ü.

TALLINNA

VIINAVABRIK

PEENVIINAD
PARFÜMEERIA

Kuldauraha Pariisis 1924

Grand Prix Tallinnas 1925

MEREPUIESTEE 15 TELEFON 304-26

Tallinna Börsi ja Sadama Artell

toimetab

kaupade autotransporti

täieliku vastutusega kaupade eest tolliladudest linna ja linnast tolliladudesse.

Eriti soodsad tariifid, kinnitatud Tallinna tolliinspeksiooni poolt.

Võtab enda peale ka igasuguseid muid vedusid väljaspool tollirajooni.

15-aastase tegevuse jooksul on Tallinna Börsi ja Sadama Artell võitnud tööülesannete korraliku täitmisega täieliku usalduse ja rahulolu.

Kontor: Tallinn, tollimaja, sadam

Telefonid 444-13 ja 475-24

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, LEVINUIM JA LOETA-
VAIM PÄEVALEHT EESTIS, SUURIM
NING KASULIKEM KUULUTAMISE LEHT

„LASTE RÕÕM“

— LOETAVAIM LASTEAJAKIRI

SUURED NING TÄIELISED

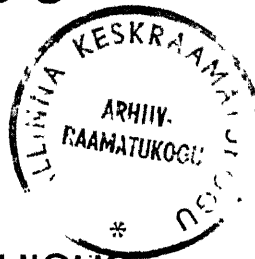
RAAMATU- JA KIRJUTUS- MATERJALIDE KAUPLUSED

KIRJANDUSE- JA PABERILAOD

TÄIELISIM

GRAAFIKATÖÖSTUS

TRÜKIKODA TSINKOGRAAFIA
LITOGRAAFIA KÖITEKODA

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

TALLINN, PIKK TÄN. 2, OMA TELEFONI KESKJAAM NR. 428-83